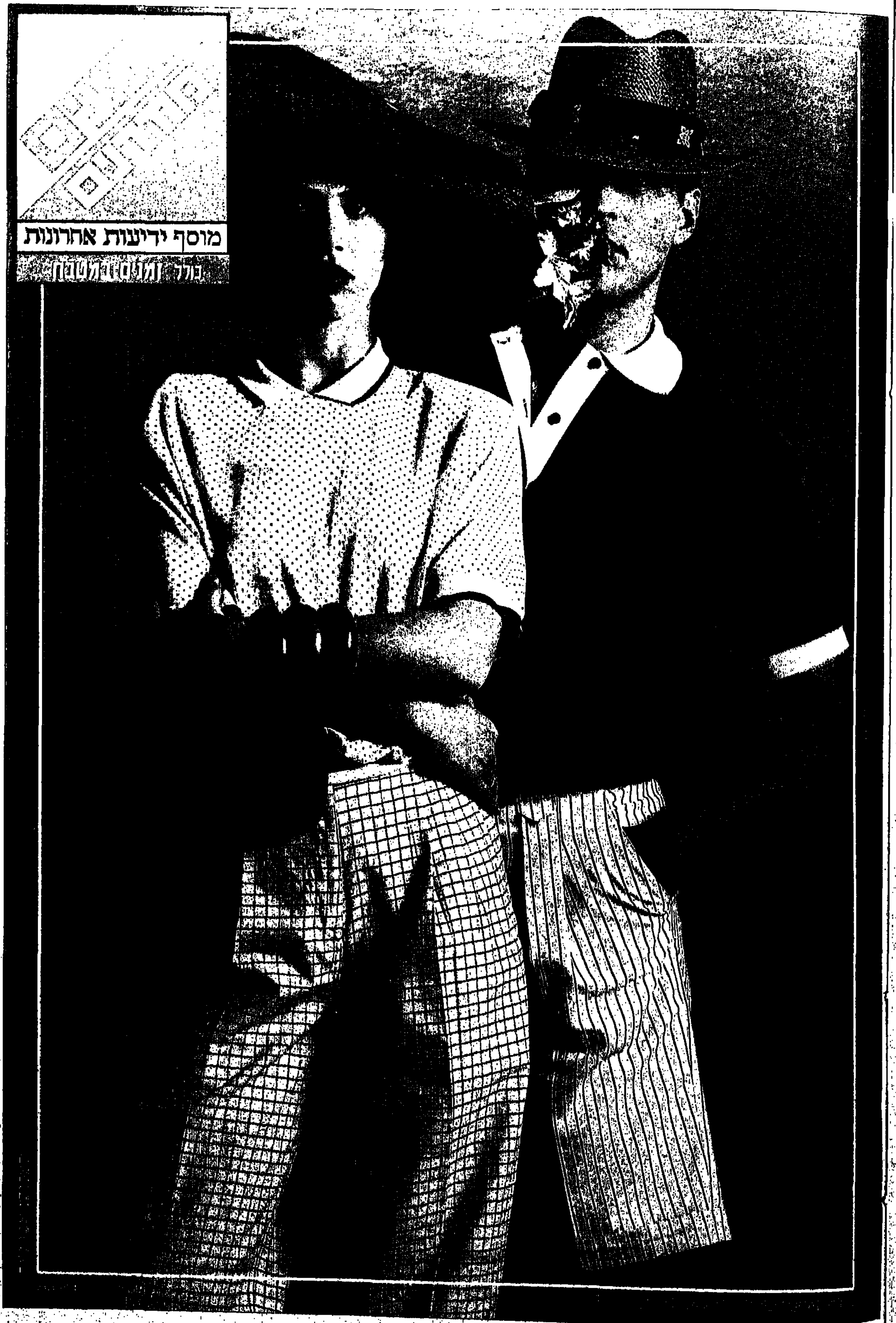
מוסף ידיעות אחרונות
כולל זמנים במטבח

לקראת החג!
*אריזות שי מהודרות
של 2 מוצרים
בהנחה של
25%
ממחירם הרגיל
*לק חינם על כל
קניה של 2 מוצרים
במקס פקטור
MAX FACTOR

• אפי וינטר

השעור הפך לקירקס

אפי וינטר, בעל מועדון היין, בחסות „דיינרס קלאב", הגיע אל היין דרך העיסוק המשפחתי: מסעדות. כיום עובדים אתו אשתו והבן הבכור, איש־מחשבים, שעשה הסבה לענייני יין. בשבוע שעבר, ערך בביתה של האמנית רחל גרא ערב חגיגי לסיום אחד מקורסי היין שלו, ולכבוד 11 היינות הטובים שנבחרו בקורס מתוך כלל היינות בארץ.

יינן טוב יכול לטעום כ־40 מיני יין בלי להשתכר. איך? פשוט מאוד. מספיק לו לטעום ולירוק לתוך מרקקה מלאה נסורת וקש. בקורס היין של המועדון הסתבר שזה לא כל־כך פשוט. „התלמידים, שרובם בעלי מקצועות חופשיים - עורכי־דין, בעלי חברות־ביטוח והרבה רופאי־שיניים (משום מה) – הסתבכו עם הטעימה", סיפר וינטר, העובד כיום גם על עבודת המחקר שלו, „תולדות היין מהתקופה הניאוליטית ועד עכשיו".

„אמרנו במפורש בשיעור מיספר 5, שאסור לבלוע את היין, אלא רק לטעום. כמעט כולם התפתו ושתו. באמצע השיעור הקורס הפך לקירקס. אנשים צחקו ושרו והשתוללו, ונאלצנו להפסיק את השיעור".

מימין לשמאל: חוה חכמי, אלברט כהן, אפי וינטר ורחל גרא: טועמים 40 סוגי יין

• נעמי באב"ד

השראה בשיקאגו

נעמי באב"ד, מוסיקאית ומלחינה, שבעיקבות מחלת־לב כתבה את ספרה „לגעת בחושך, לבוא את האור", שיצא לאור באחרונה („מסדה"). אומנם בגיל 18 כתבה ספר ראשון, „נערות ללא מחר", אך מאז, במשך למעלה מעשרים שנה, לא פירסמה דבר.

נעמי למדה מוסיקולוגיה ונסעה עם בעלה

נעמי באב"ד: התגלות בהר מירון

(יועץ לחברות כלכליות) לעשות דוקטורט באוניברסיטת איתקה. כשעברו לשיקאגו, כתבה והעלתה קנטטה למילים של „אם יש את נפשך" (ביאליק), הפיקה הצגות, ערכה דיאלוגים מוסיקאליים בין נוצרים ליהודים, ופסטיבלים של שלום, בהשתתפות מיטב אמני שיקאגו. את זמנה היא מחלקת בין ירושלים לשיקאגו, שם היא ממשיכה לנגן בהרכב קאמרי מכובד.

בעיצומה של עבודה אינטנסיבית לקתה לפני חמש שנים בהתקף־לב קשה. „לאחר שאובחנה מחלת הלב אמרתי לעצמי: „אם נגזר עלי למות, אני מוכרחה לכתוב עוד ספר. כשהרגשתי יותר טוב, נטשתי את הרעיון ואז, כעבור שנתיים, הורע מצבי. אפילו לנגן לא יכולתי", סיפרה נעמי, בערב שנערך לכבודה בבית ליסין בת"א, לרגל הופעת ספרה החדש.

„עזבתי את המוסיקה ושקעתי בכתיבת הספר, שעליו אני אומרת שבעצם לא אני כתבתי אותו אלא שהוא כתב אותי, למרות שבדרך־כלל אני אדם שמכתב את עצמו. פתאום כתבתי בחופשיות על חוויות כמו השארות הנפש וחיים שלאחר המוות, שאותם פחדתי להביע קודם, להפתעתי, תוך חצי שנה השתפר מצבי".

נעמי באב"ד, המשיכה את החלמתה לכתיבת הספר, מאמינה שאדם יכול להירפא על־ידי יצירה – תוצאה החוצה של משהו שרובץ בתוכו. לשם כך היא מתכננת הקמת מרכז רוחני בגליל, שאת מיקומו קבעה בהר מירון, בעיקבות התגלות מופלאה שהיתה לה שם באחרונה.

ריצ'ארד גראנט, מימין, עם פול מק'גאן בסרט „ויתנייל ואני": קריירה לפני גיל 30

• ריצ'ארד גראנט

שעון על כל יד

„אני לא סבור ששחקן צריך להתנסות בחוויות של אלכוהול וסמים כדי לשחק שתיין או נרקומן", מציין ריצ'ארד גראנט, המגלם את דמותו של ויתנייל בסרט „ויתנייל ואני", המוקרן כיום בארץ. לאחר 4 חודשים בישראל, הוא מרגיש קצת את הקשר הישראלי־יהודי.

במשך 4 חודשים שהה כאן גראנט לצילומי הסרט „גנבים בלילה" (על־פי ארתור קסטלר), שם הוא משחק בתפקיד של בן לאב יהודי (ואם אנגליה). תוך כדי עבודה, החל לתהות שמא גם לו יש שמץ של יהדות במוצא.

גראנט, 30, גדל בסוואזילנד שבדרום אפריקה, שם חיו הוריו כשאביו עבד בשירות הקולוניאלי. הוא חי, לדבריו, באווירה בורגנית של מעמד בינוני, אבל התחנך בבית־הספר החופשי הראשון באפריקה, שבו למדו ביחד לבנים ושחורים.

„כשבגרתי החלטתי שאני לא רוצה לחיות את שארית חיי בדרא"פ עם רגשי אשם סמויים. הגעתי ללונדון עם שתי מזוודות ועם כוונה מוצהרת להיות שחקן. הצבתי לי מטרה: לבנות קריירה משמעותית לפני גיל 35", מספר גראנט, המעיד שאחד הדברים הקשים ביותר בשבילו, זה לראות את עצמו על המסך. ההתחלה היתה קשה, אבל הוא היה כוכב כבר בגיל 30, עם הסרט „ויתנייל ואני".

גראנט עונד שני שעונים, אחד על כל פרק יד. למי ששואל אותו אם זה מטעמי אופנה או שמא, משיכת תשומת לב, הוא עונה: „לא זה ולא זה. רק ממניעים סנטימנטליים. זמן קצר לפני מותו, נתן לי אבי את שעונו, אבל איבדתי אותו, וזה גרם לי צער רב. ואז קנתה לי אשתי במתנה שעון זהה. באורח פלא, מיד לאחר שענדתי את השעון החדש, מצאתי את שעונו של אבי, שהתחבא מפני עטוף בתוך זוג גרביים. לכן החלטתי לענוד גם אותו, ולכוון אותו לפי הזמן של סוואזילנד".

• וים האזלאר

פרחים במתח גבוה

וים האזלאר, אלוף עולם בסידור פרחים, הגיע ארצה כאורח בית־הספר „גיל איקבנה" שליד „פרחי גיל" בת"א. האזלאר ילמד וידגים שיטות סידורי פרחים ל־600 בוגרי בית־הספר, שאותו מנהל יוסי גיל זה 5 שנים, כחלק מפעילותו להעלאת רמת ענף הפרחים בארץ.

סידור פרחים בהולנד הוא מקצוע מחייב. כדי לפתוח חנות פרחים יש ללמוד 4 שנים בבית־ספר מוכר לפלוריסטים, ולהתמחות שנתיים בחנות ותיקה. ביפאן מחמירים עוד יותר, דורשים 6 שנות לימוד לפני הסטאז'.

וים האזלאר: להעביר מסרים

בארץ רשאי כל אדם לפתוח חנות פרחים, גם ללא כל ידע בנושא.

יוסי גיל הוא הישראלי הראשון שהשתתף בתחרות המאורגנת על־ידי רשת האינטרפלורה העולמית כל 4 שנים, תחרות שבה זכה וים במקום הראשון ב־1982. וים, 42, נשוי ואב לשלושה, הוא בעל גלריה לפרחים בעיר דוונטר שבצפון הולנד. אחת ממטרותיו לסווג את חנויות הפרחים לפי דירוג של כוכבים, כמו בתי מלון.

„אין פלוריסט רגוע. זוהי מלאכה שגורמת להתרגשות כמו כל יצירה", אומר וים, הרואה את העולם גם בפרחים וגם בצבעים. דרך עבודתו מעידה על מתח עצבי גבוה. „דבר אלי בפרחים, זה לא סתם משפט, לדעתי. „אפשר באמת לדבר בפרחים, וגם להעביר מסרים, אפילו מסר של כעס או עלבון, קנאה, שנאה או בקשה לחידוש קשר".

מנפרד כץ ואילנה שושן: כירכרות ברקע

• מנפרד כץ

הפנסים עלו ארצה

מעשה בפנסים של מכוניות ישנות, שהדליקו נורות בדימיונו של איש העסקים מנפרד כץ, משליטי חיי הלילה של ת"א והמבורג. כץ, משוגע למכוניות, היה בעבר נהג במרוצי מכוניות, והשתתף בתחרויות קשות, כמו באנוס־איירס – קראקאס, וסנטיאגו – בוגוטה. לפני 20 שנה, לקראת פתיחתו של אחד מהפאבים הרבים שבבעלותו, שמע כץ על פנסי מכוניות מראשית המאה המוצגים למכירה בצרפת. מיהר ונסע לשם, ודרך מנהל התחבורה העירונית של פאריז איתר אותם במוזיאון מכוניות מחוץ לעיר, שנקלע לקשיים כספיים. וכך קפץ על המציאה ורכש את כולם. במשך 17 שנים קישטו הפנסים את הפאב של מנפרד, מול בית האופרה של המבורג, עד שהחליט לשנות את פני הפאב, לגבי הפנסים קבע כץ, שכמוהו, הגיע גם זמנם לעלות ארצה.

מיום שהגיעו לנמל ועד ששוחררו עברה למעלה משנה, בגלל בעיות מכס. הם יצאו מהמכס רק באחרונה, לרגל פתיחת הפאב החדש של מנפרד כץ, „פרוידיזי'ז", השוכן מול הים ומאוכלס, בין השאר, במודלים של מכוניות מרצדס מראשית המאה, הנראות יותר כירכרות והמשמשות רקע נאה לזמרים השונים, שישירו שם מדי ערב.

משמאל לימין: פרופ' הנזל, דליה גיצלטר וחנוך שגב: אחר כך התחילה הבהלה

• פרופ' הנזל

צורך שלא נרגע

„ב־1981 עדיין לא היכרנו את המלה איידס, ושנה אחר־כך כבר התחילה הבהלה", ציין פרופ' זאב הנזל בערב הפתיחה של העמותה למניעת ולחקר האיידס, שהתקיים במלון דן־ת"א. פרופ' הנזל, העומד בראש העמותה, התמחה בעבר בחיסונים נגד מחלות זיהומיות של ילדים, ובכוונתו לקדם בארץ גם את תחום הרפואה הגיאוגרפית, או בשמה האחר רפואה טרופית.

דליה גיצלטר, אשתו של עו"ד ארנון גיצלטר, הפעילה חצי שנה בעמותה, היתה בין מארגני הערב. הגיעה לנושא הקשה הזה דרך ידידתה, דורין פרנקפורט, שאירגנה בשנה שעברה ערב התרמה לחקר האיידס עם תצוגת אופנה בסינרמה. בעניין האיידס, ציינה דליה, אין בעיה למכור כרטיסים. היא גייסה בין השאר את רחל דיין ולאה רבין, שהשתתפו בערב כחברות העמותה.

היו גם מנכ"לים של חברות תרופות (כמו ד"ר פישר), פרופ' יורם לס (מנכ"ל משרד הבריאות), פרופ' נתן טריינין, עודד הון (מנכ"ל העמותה) וחנוך שגב (מזכיר). פרופ' צבי בנטוויץ' מביה"ח קפלן ברחובות ישב ליד לאה אייזנברג ובתה ליזה (לשעבר הארדי), והסביר להן באריכות על המחקר המתנהל כיום בתחום האיידס.

כשעלתה חנה אלברשטיין לשיר נעור הקהל, אך רק מעטים שמו לב לקשר שבין אחד השירים ששרה לבין הנושא. „רק הצורך באהבה איננו נרגע", שרה אלברשטיין.

• ג'ון ג'יימס

הרומן הקצר הסתיים

קשה לעמוד בקצב חילופי בני הזוג של כוכבי „שושלת". רק בשבוע שעבר, דווח על הרומן הסוער שבין כוכבי „שושלת" ג'ון ג'יימס ואמה סאמס. וכבר, מסתבר, הסיפור נגוז והיה לנחלת העבר.

במסיבת סוף העונה של „שושלת", שנערכה בלוס־אנג'לס, הגיע ג'ון ג'יימס עם דניז קאוואר (עדיין לא שחקנית, אבל רוצה להיות), שאותה הציג כ„חברתי החדשה ביותר". ואילו אמה סאמס, המחליפה את פאמלה סו מרטין בתפקיד פאלון), באה בליווית המנחה השחור והשחקן לעת מצוא, ארסניו האל, שאותו הכירה לפני שהחל הרומן הקצר עם ג'יימס.

ג'ון ג'יימס: קשה לעמוד בקצב

זהבה ברוורמן עם האחיות אירית ורונית מטוס: לא איבדה את העשתונות

• זהבה ברוורמן

התרשים של אנטבה

כשזהבה ברוורמן, יו"ר אגודת א.ל.י, אומרת: „אני אוהבת את המדינה יותר מאשר את עצמי", אלה לא סתם מילים. היא באמת מתכוונת לזה. גם כשהיא שואלת: „מה אני כבר הכל עושה?"

כשהיתה ילדה קטנה בוורשה, נהג אביה לומר לה: „אותך צריך להעמיד באורווה ולתת לך לאכול קש". אז עדיין לא הבינה למה התכוון. „בטח שלא לסובין שאני אוכלת כיום כל בוקר", מתבדחת זהבה, אשת יהלומן, אם וסבתא. אחר־כך הבינה שאבא התכוון לעזרה שהגישה כבר בגיל רך בעבודות הבית, למרות שלא נתבקשה, כי היו להם משרתות.

סיפורה של א.ל.י החל במלחמת יום הכיפורים, כשזהבה ערכה בביתה תערוכה, ותוך שעתיים מכרה 30 תמונות, שהכנסותיהן קודש לחיילי צה"ל. אלוף רחבעם זאבי (גנדי) תמך בהם, והציע שתקים אגודה. כך יסדה את „אהבה לחיילי צה"ל". במשך הזמן הצטרפו אידה ליפשיץ, זהבה ברוך, ברוריה צוורך ובאחרונה גם האחיות הצעירות אירית ורונית מטיס, שסייעו לה באירגון מכירה פומבית שהתקיימה בשבוע שעבר, בהילטון ת"א.

יהודה ברקן, שהנחה את המכירה, איחר. זהבה נלחצה אבל לא איבדה את העשתונות. בחן רב החלה במכירה בעצמה. שר־הביטחון יצחק רבין תרם את התרשים של מיבצע אנטבה שעליו חתומים גם שמעון פרס ומוטה גור, המחיר ההתחלתי היה מאה דולר, אך התרשים נמכר לבסוף ליוסי חכמי (מנכ"ל „הפניקס") ב־3,500 דולר, רק לאחר תחרות קשה שניהל עם איזי רוזוב (מנכ"ל סברינה־ניבור).

את הגובלן על־פי ציור של נחום גוטמן, תרמה אלמנתו דורה, רכש הזוג פישמן ב־15 אלף דולר.

יהודה ברקן הגיע בריצה תוך נשימה והתנצל: „פשוט נרדמתי", והמשיך את המכירה שבה נאספו קרוב למאה אלף דולר. האירוע הבא שמתכוננת זהבה הוא תצוגת אופנה של קובי רביץ עם מופע של תזמורת חיל האוויר.

אברי גלעד ועינב גלילי: שיט על הדנובה

• עינב גלילי ואברי גלעד

החברה של יהושע

במסיבה שנערכה לסרט „יהושע יהושע" במסעדת „הגווטרא" בת"א, בלטה לצידו של השחקן הראשי, אברי גלעד, יפהפיה מסוגננת מאוד. לפי אותו ערב ניתן בהחלט לומר עליה שהיא „כמעט כל הזמן איתו" למרות שלא „כל הזמן אשתו". שמה עינב גלילי, כיום רקדנית בלהקת „קול ודממה". הדגש על כיום – כי מאז שנולדה, לפני 19 שנה, עשתה כברת דרך ארוכה שכללה קיבוץ, מושב, לוס־אנג'לס ות"א.

עינב, ילידת קיבוץ נען, היא נכדתו של השר ישראל גלילי ז"ל. לפני 7 שנים, עזבה עם הוריה את הקיבוץ ועברו למושב קידרון. אחר־כך נסעו לארה"ב. שם למד אביה במשך 4 שנים. כשחזרו התיישבו בת"א. לפני שתהפוך ל„ילדה אמריקנית ורודה ושמנה", לדבריה, החליטה לרדת במשקל. היא עשתה את זה בהצלחה, נפרדה מ־13 ק"ג עודפים, והתוצאה העכשווית ממש חגיגה לעיניים. אילו רצתה, היתה יכולה לדגמן, אבל היא ניסתה וזה לא נראה לה מעניין. „לא מתאים לי ללבוש ביקיני ולחייך". בארה"ב למדה בלט. בארץ רקדה אצל רינה שיינפלד ועכשיו ב„קול ודממה".

בין לבין, הספיקה לעבוד כמלצרית ב„צלע בירה", שהזיכרון הטוב ביותר שהיא אוצרת ממנו הוא, ללא ספק, אברי, שאותו הכירה שם באחד מלילות הקיץ, לפני כשנה וחצי. אברי, מצידו, מעדיף לומר ש„היכרנו בשיט על הדאנובה", אבל זה, כמובן, שייך לחוש ההומור שלו.

מימין לשמאל: יוסף בוגון ואשתו, אנה, אן קתרין הגלונד ורעיה סבידור: הסיכה של אנה בוגון

• אן קתרין הגלונד

מילוי מקום לגאולה כהן

חברת הפרלמנט השוודית אן קתרין הגלונד ביקרה בארץ, בשבוע שעבר, כאורחת של ויצ"ו. הגלונד, ידידה נאמנה של ישראל, נבחרה על־ידי ויצ"ו בשוודיה לאשת השנה. אחת הפגישות שלה בארץ היתה עם אנה, אשתו של יוסף בוגון, שאותה ביקרה הגלונד לפני כשנתיים בבריה"מ, כשבוגון היה אסיר ציון.

אנה התרגשה כשראתה שהגלונד עונדת על דש בגדה את הסיכה שהעניקה לה בבריה"מ, כשבעלה היה בכלא.

הגלונד, נשואה, אם לבן וסבתא לנכד, נציגת המפלגה השמרנית בארצה, חברה בוועדות הבריאות והרווחה ובליגה למלחמה באיידס, וממשיכה לפעול למען מסורבי עליה. בסמוך לביקורה, יזמה נשיאות ויצ"ו העולמית רעיה יגלום הפגנה למען מסורבי עליה, בכל מקום בעולם שבו יש פדרציות של ויצ"ו.

רעיה סבידור, יו"ר המחלקה ליחסי ציבור והאחראית על בטאון ויצ"ו, אירגנה לח"כית השוודית פגישות עם יו"ר הכנסת, שלמה הלל, ועם חברות הכנסת שולמית אלוני, עדנה סולודר ואמירה סרטני. השיחה התגלגלה אל המצב בשטחים. „הצגת המצב היא חד־צדדית", אמרה הגלונד, העושה כמיטב יכולתה לתיקון המעוות.

כשדיברה שולמית אלוני על מדיניות היד הקשה, ועל החזרת שטחים, התקוממה חברת הפרלמנט השוודית בחריפות: „חיילי צה"ל הרי לא יכולים לקבל כשזורקים עליהם אבנים!" אותה התפרצות צוננה, שהגלונד כאילו מילאה את מקומה של גאולה כהן, שנעדרה מהמיפגש לגברות שהוזמנו.

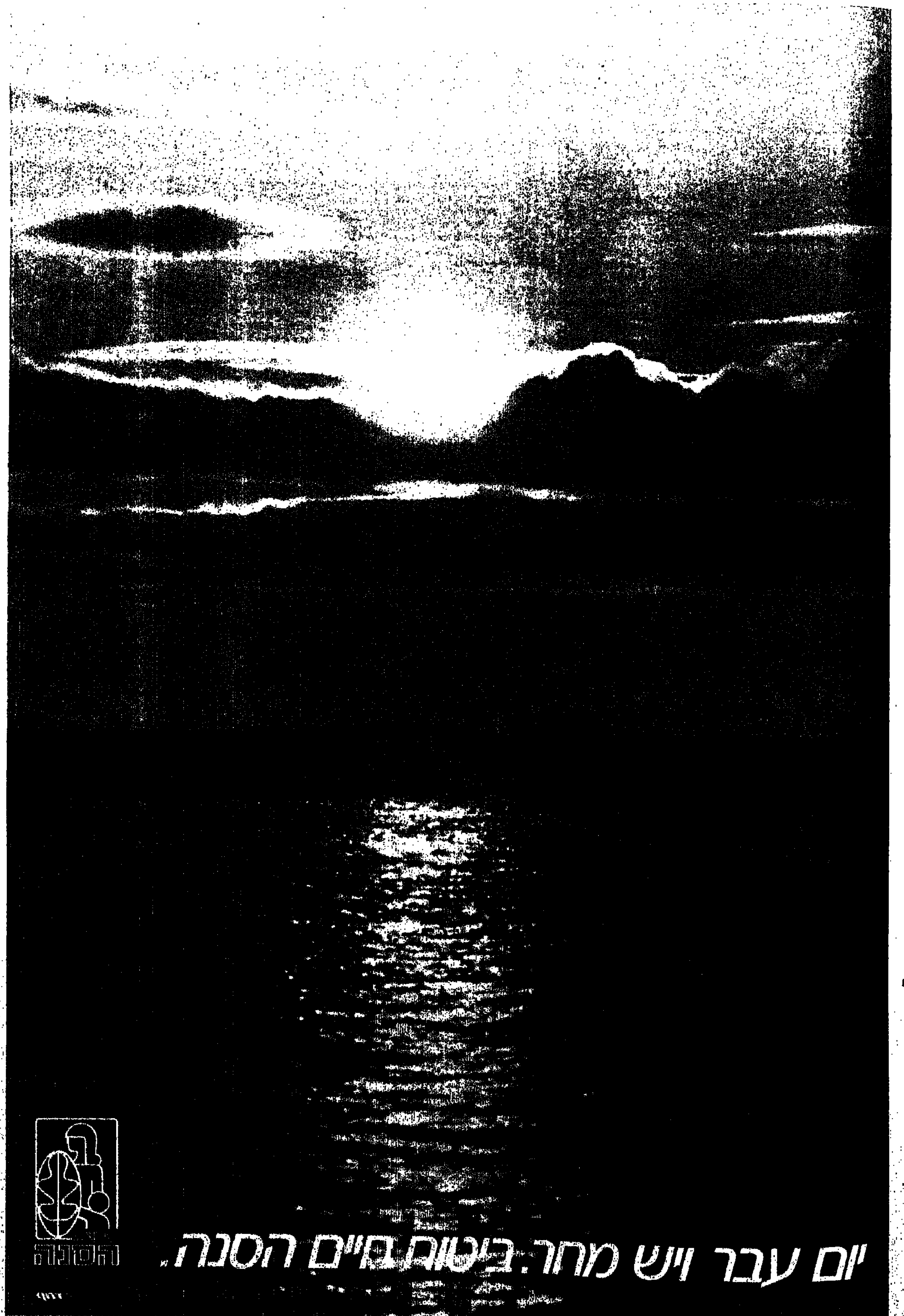

שיוויון מזוייף

בראשית רצה מיכה לימור לסלק אותה מ„מבט", כי היא לא מספיק יפה ● אחר כך באו טיפולי עקרות שהכזיבו, ויחס מעליב ומפלה מצד הבוסים בטלוויזיה ● כרמית גיא, מה הפלא, גילתה את הפמיניזם ● לא זה הלוחמני, אלא הסוג האינטליגנטי, הרציני, הרלוונטי ● בימים אלה התגשם לה חלום: היא התבקשה לערוך סידרת ספרים על נשים, ב„עם עובד"

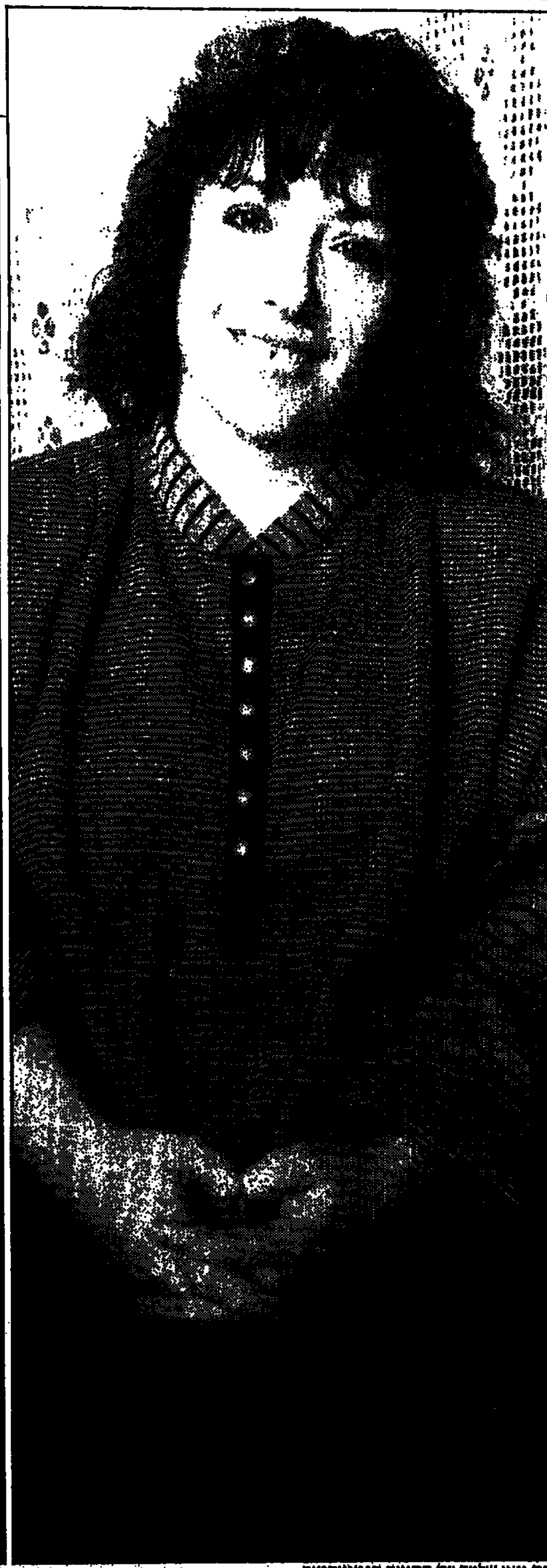
כרמית גיא: שלמה עם התווית הפמיניסטית

עדנה אדטו

צילומים: יחיעם גל

כרמית גיא, חומר למחשבה: „בטלוויזיה אני על תקן של מגישת חדשות. מגיע, נאמר, שר לאולפן 'מבט'. שעתיים לפני כן ראיינתי אותו ברדיו למגזין החדשות. אני בקיאה בחומר. אבל בטלוויזיה אני רק קוראת את הפתיח, ומעבירה את רשות השאלה לקריין שלצדי. השאלות בטלוויזיה הן תחום גברי. אני, כנראה, לא מספיק טובה בשביל זה. אסור לי לשאול. אני מרגישה כאילו רמת האינטליגנציה שלי ירדה פתאום לחצי. יש בזה משהו מאוד מעליב. ואני לא מדברת פה על הכבוד שלי, את הכבוד אני מקבלת ברדיו. מה שקשה לי להבין הוא, איך הם חיים עם זה בטלוויזיה".

בגיל 38, כרמית גיא היא אשה מעוצבת, חכמה, בשלה. נשואה לאלי שאלתיאל, היסטוריון ועורך סידרת העיון „אופקים" בהוצאת „עם עובד". גרה בדירת־גג משופצת בשכונת נחלאות בירושלים, יחד עם אורי בן ה־17, בנו של בעלה מנישואים קודמים. אנחנו נפגשות באולפני הרדיו החדשים בירושלים. כרמית מתרווחת בכורסת עור שחורה. היא נינוחה, גלויית־לב, מתנסחת בקלות. מרבה לחייך. אני רואה את הרווח הכל־כך מוכר בין השיניים. היא לא מנסה להסתיר אותו.

קרייריסטית. מגישה את מהדורות „מבט" בטלוויזיה, עורכת חדשות ומגישה מגזינים ברדיו. עורכת בהוצאת „עם עובד" סידרת עיון חדשה בשם „זהות – נשים היום". הספר הראשון בסידרה, „על עצמן – שיחות עם נשים" מאת אבירמה גולן, התפרסם זה עתה. הסידרה תפרסם מחקרים חדשים על נשים, בעיקר על השווי והשיוויון שלהן: פמיניזם אינטליגנטי, בין עורכות הסידרה: גליה גולן, מרלין ספר ודפנה יזרעאלי, כולן פרופסוריות מתוך האקדמיה.

כרמית גיא מדברת בראיון על פמיניזם, נישואים, קריירה, כסף,

(המשך בעמ' 6)

שיוויון מזוייף

(המשך מעמ' 4)

טלוויזיה, רדיו, גברים, נשים, שוויון, קיפוח, עקרות, אופנה, יופי, מיכה לימור, עמוס עוז, אלי שאלתיאל, אורסולה אוון.

– את פמיניסטית?

„כן, בהחלט. אני חושבת שלנשים יש ייחוד. החברה שלנו מושתתת על עקרונות של גברים. נשים לא היו במישחק עד לפני כמה שנים. עכשיו נשים מבקשות יותר ויותר, לקחת חלק בתהליכים. חלוקת התפקידים של הגבר המפרנס והאשה עקרת־הבית כבר לא עובדות. יש צורך להגדיר הכל מחדש. הגברים לא הולכים לוותר בקלות על עמדות הכוח שלהם. הגיע הזמן שהמצב ישתנה. אבל, אם פמיניזם פירושו התרחקות מגברים, אני לא פמיניסטית במובן הזה. אני לא מאמינה בבדלנות כזאת. אני מאמינה שצריך לבנות חברה, בה לשני המינים יש מקום האחד לצד השני".

– איך בעלך מתייחס לתחום העיסוק החדש שלך?

„אלי יותר פמיניסט ממני. אין לו שום בעייה עם זה. הוא התחתן איתי אחרי שביססתי את הקריירה שלי. היה לו ברור שאשמור על שם משפחתי. הוא שמח לראות, בניגוד לגברים אחרים, שאני עוסקת בתחום שאני אוהבת".

– ניסית להתקבל לעבודה ככתבת 'מבט'?

„אני אוהבת לערוך. כתבות אף פעם לא עניינה אותי. אילו היו משלמים שם כמו שצריך, הייתי אולי חושבת על זה. אחרי משכורת של מישרה וחצי ברדיו, משלמים לי 30 שקל ברוטו על הגשת החרשות. אני נעלבת מזה, אבל אומרת לעצמי: מילא, השקעתי בזה בדיוק שעה".

– מי היא, לדעתך, האשה הישראלית?

„האמת היא, שאנחנו לא יודעות על עצמנו שום דבר. אנחנו לא יודעות על הגוף שלנו שום דבר, משום שהממסד הגינקולוגי נשלט ברובו על־ידי גברים. אנחנו לא יודעות על ההיסטוריה שלנו שום דבר. נכתבו אלפי ספרים על תולדות הישוב בארץ. הנשים הן חצי מהאוכלוסיה, אבל עליהן נכתבו שני ספרים בלבד.

„הסופר עמוס עוז שוטט ברחבי ישראל ולצורך סידרת כתבות ב„דבר", ובאופן משונה מאוד לא פגש באף אשה אחת. קיבלנו תמונה מרתקת מאוד, אבל חלקית. עכשיו אנחנו צריכות לשלוח אשה, שתשוטט ברחבי ישראל ותפגוש נשים. אנחנו חייבות להרחיב את האופקים על עצמנו. חוסר אינפורמציה זה דבר רע מאוד. בישראל קשה מאוד להחדיר לנשים את התודעה, שמשהו לא בסדר. נכון, היתה לנו אשה בתפקיד ראש ממשלה. אמת, נותנים לנו לשרת בצבא. אבל, השיוויון הזה מזוייף".

– מה מרגיז אותך בפמיניסטית?

„שגברים קובעים מה זאת אשה יפה. נשים מוכנות אפילו לגלח את שיער הערווה כדי להתאים עצמן למושגי יופי גבריים. אשה מעולם לא היתה מעלה על הדעת דבר כזה. גוף האשה מושפע מלידות והנקות. יש בו קימורים וקיעורים. אבל, אנחנו הולכות כמו עדר כבשים אחר הגברים שיוצרים אופנה".

– מתי התחלת לעסוק בפמיניזם?

„כל השנים נרתעתי מהנושא. חשבתי שאין לי בעייה. ראיתי את עצמי כקריירסיטית מצליחה. חשבתי שפמיניזם זה קישקוש. פתאום התפוצצה לי בפנים הפרשה של מיכה לימור, שהחליט לצמצם את הופעותי ב'מבט' בטענה שאני לא מספיק יפה בעיניו. זה היה בשבילי שיעור מרתק. היתה לי בעייה עם זה. התגובות האוהדות של העיתונות והקהל מאד חיזקו אותי.

„שנה לאחר מכן, נסעתי לאנגליה עם בעלי. פתאום, אחרי עשר שנים של עבודה בטלוויזיה, לא הייתי יותר רמות ציבורית. הייתי הגברת שאלתיאל. זה נתן לי נקודת מבט לגמרי אחרת על עצמי. איש לא התעניין בעובדה שאני מהטלוויזיה. בקושי התעניינו בזה שאני מישראל. הם קיבלו אותי כמות שאני. זה היה מאוד מרענן.

„באותם ימים עברתי גם טיפולי עקרות מאוד נמרצים. אחרי משבר ולבטים עמוקים, הגעתי למסקנה שגם אם לא אמלא את היעוד האוטומטי שלי בתור אמא – עדיין אהיה אשה. התברר לי, שהיו לי מושגים מאוד מעוותים על פמיניזם. גיליתי שיש הרבה דרכים לחיות. נתקלתי בפמיניזם רציני, אינטליגנטי, רלוונטי. פחות לוחמני. חזרתי לארץ, והחלטתי שאני רוצה לעסוק בפמיניזם אינטליגנטי. פניתי לכמה מו"לים. הם השיבו לי בשלילה. לפני כמה חודשים פנו אלי מהוצאת „עם עובד". החלום שלי התגשם".

– איך השפיעה עליך הפגישה עם אורסולה אוון, עורכת ההוצאה הפמיניסטית הבריטית „ויראגו־פרס"?

„הלכתי לראיין את אורסולה אוון ל„קול ישראל". מדובר ביהודיה, אם לילדים, שהיתה נשואה לפרופסור באוקספורד, וחיה ברווחה באווירה שמרנית. יום אחד היא הרגישה מחנק. נטשה את בעלה, ועברה לגור עם ילדיה בדירה קטנה בשכונת פועלים בלונדון. חשבתי שהיא אשה קשוחה. להפתעתי פגשתי אשה רכה, נעימה, חמה. התיידדנו. הושפעתי מהספרים שיצאו בהוצאה שלה, ואני מקווה שבעקבות קשרי עם אוון יווצר שיתוף פעולה בין 'עם עובד' ל'ויראגו־פרס'.

– הסידרה החדשה תהפוך אותנו לחברה פחות שובניסטית?

„אני לא חושבת שהסידרה יכולה לשנות את פני החברה. היא יכולה לפתוח את הראש. לשנות עמדות אצל נשים וגברים".

– האם תשתפו בסידרה גברים?

„אנחנו בוחנות את כתבי־היד לפי תוכנם. נשתף בסידרה גם גברים, אם נמצא מחקרים ראויים לפירסום. אבל, המטרה העיקרית היא לאפשר לנשים לעבוד על עצמן".

– את לא חוששת שירביקו לך תוויות בשל עיסוק בפמיניזם?

„מדביקים לי כבר מזמן תוויות. אני שלמה עם תווית של פמיניסטית. בעיני זאת לא מילת גנאי".

כרמית גיא במטבח: „גם אם לא אמלא את היעוד האוטומטי שלי בתור אמא, עדיין אהיה אשה"

„אם פמיניזם הוא התרחקות מגברים, אני לא פמיניסטית"

„בטלוויזיה יש בעייה. יש להם חצי שעה לחוצה להקרנת 'מבט', ונשים פשוט לא בראש שלהם. שומרים על המסורת המעוותת לחלוטין, לפיה גבר פותח את המהדורה"

„עמוס עוז שוטט ברחבי ישראל, לסידרת כתבות ב„דבר", ובאופן משונה מאוד לא פגש אף לא באשה אחת. עכשיו אנחנו צריכות לשלוח אשה, שתשוטט ברחבי ישראל"

„נשים מוכנות אפילו לגלח את שיער הערווה כדי להתאים עצמן למושגי יופי גבריים. אנחנו הולכות כמו עדר כבשים אחר הגברים שיוצרים אופנה"

מזימות בעולם האופנה

„העולם השלישי", „קשר של שתיקה", „הפלישה האמריקנית" – תסריט דימיוני על מלחמת עולם שלישית? ● ובכן, לא. זהו פורטרט אמין למדי של עולם האופנה ● ביל בלאס, איב סאן־לורן, אוסקר דה לה־רנטה, קלווין קליין, ליז קלייבורן, רלף לורן ואחרים – הם שקשרו את 'קשר האופנה', מעצבים את הבגדים שנאהב ללבוש ● עשירי העולם, וגם אנחנו – מממנים את ההצלחה הזו ● סקירה ראשונה של ספר חדש

■ **דרורה שביט**

המחבר הבריטי, ניקולאס קולרידג', כתב ספר חדש, „קשר האופנה". לא, הוא אינו מומחה לאופנה, והספר אינו עוסק בנעשה בתצוגות האופנה. הספר מתרכז בנעשה מאחורי הקלעים, אצל 60 האופנאים הגדולים בעולם, שהם, לפי קולרידג', עשירים יותר ממדינה קטנה. איך הם מצליחים לשכנע מיליוני אנשים לרכוש את הבגדים בשל התוויות, הנושאות את שמם. איך הם עושים את זה?

„המעורבות הרצינית הראשונה שלי, בעולם האופנה, היתה ב־1985", כותב קולרידג'. בינואר אותה שנה נסע למדרס, הודו, לראיין טרוריסטים טמילים. בסאונה של ה„הולידיי אין", פגש יצרן בגדים, קומר שמו. הוא סיפר לו, שבמפעל שלו מייצרים בגדים עבור ליז קלייבורן. (המגאזין „פורצ'ן" העריך את המחזור השנתי של אימפריית בגדי האופנה והספורט של קלייבורן, במיליארד ושמונה מאות מיליון דולר).

„אנחנו מייצרים 1000 פריטים ביום עבור קלייבורן", אמר קומר. קולרידג' נסע למפעל הקטן, בפרבר של מדרס. בקתאות במבוק, איזור תעשייתי מואר למחצה. במפעל עצמו, פגש קולרידג' 80 נערות צעירות, שגילן הממוצע 13 שנה. קשה היה לדעת את גילן, ייתכן שהיו צעירות יותר, אולם הן הצהירו שהן בנות 13, כי גילן מעלה את שכרן. הן לבשו סארי, נזמי זהב באפן. ישבו על ספסלים קטנים, 20 נערות ליד כל שולחן והפעילו מכונות תפירה, שקולרידג' מכנה

פרהיסטוריות. הבדים שעמן עבדו היו בצבעים של כחול ו־ורוד. קומר הביט סביבו בהנאה לא מסותרת. „זו העונה החזקה שלנו. מינואר עד מרץ, כי המריסים צריכים להיות מוכנים בחנויות עד ספטמבר, לקולקציית החורף".

„הייתי שוכח את כל הסיפור", כותב קולרידג', „אילמלא הזדמנתי למנהאטן, שמונה חודשים אחר כך. ב„ניו־יורק טיימס" הוא ראה מודעת פירסום למייסי'ס, חנות הכל־בו הגדולה בניו־יורק. נערה אמריקנית צעירה, שיערה בלונדי וארוך, לבשה בגד מוכר ביותר, כחול־וורוד. הכיתוב למודעה אמר: 'בגד קליל ונחמד, דגמים לימי חופשה, מבית ליז קלייבורן. 43 דולר'".

המסע מה„סוואט־שופ", בו מייצרים חליפה שמחירה 40 רופי, (קצת פחות מ־2 דולר), ועד למודעה היקרה הזו, הוא רק מן אחד בקונספירציה של עולם האופנה. ניתן לעקוב אחרי עולם האופנה כמו אחרי תוואי של נהר מפותל, ממקום גידול הכותנה, ממנה ייצרו את הבד, דרך מפעלי הבדים, המעצבים, עיתוני האופנה, המשווקים, וכל השאר. אבל 'קשר האופנה' אינו מסתכם במכירת בגדים יקרים. זו גם קשירת קשר לעיצוב הטעם עולמי, החלטה משותפת, שקובעת מה ילבש העולם.

■■■

'קשר האופנה' ולהלן, ה'קשר', הוא לעיתים מזומנות גם קשר של שתיקה. מאגאזין אופנה יתאמץ במיוחד לשוות מראה מושך לבגד גרוע, רק משום שהמעצב הוא מפרסם כבד, שאיש במגזין אינו מעוניין לאבדו כלקוח. אופנאים גדולים משפיעים על בעלי חנויות כל־בו גדולות, שישריינו להם מקומות טובים יותר בתצוגה. בקיצור, עולם האופנה הוא מורכב ומסוכך הרבה יותר מכפי שהוא נראה.

לפי קולרידג', העשור האחרון, הוא העשור של האופנאים, כשם שהקודם היה שייך לאנשי המחשבים. מעצבים כמו רלף לורן, קלווין קליין, וג'ורג'יו ארמאני עשו אימפריות מלא־כלום. בפחות מ־10 שנים, הגיעו למחזורים שנתיים של לא פחות ממיליארד דולר לשנה, לפעמים הרבה יותר. הכוח הכלכלי שבידי המעצבים הוא גורם, שהמשק העולמי אינו יכול עוד להתעלם ממנו.

כמה ממעצבי האופנה עשירים יותר ממדינה קטנה בעולם השלישי. פייר קארדן, עם מחזור שנתי של שניים וחצי מיליארד דולר, מכניס יותר כסף מכל התוצר הלאומי של אפגאניסטן, אנגולה, ניגריה או ליבריה.

המעצבים ביזבזו את הכספים הראשונים שהרוויחו בדרך דומה לזו שנקטו השייח'ים של המפרץ הפרסי, עם הדולרים הראשונים של הנפט: ארמונות ליד מילאנו, אגם קומו, חוות בקר בקולורארו, ארמונות עתיקים בנורמנדי, בתי דירות הנשקפים לסנטרל פארק, מטוסים פרטיים וציורים מהמאה ה־18.

הכסף שלהם עשה אותם באחת למכובדים, נתן להם את המעמד החברתי הגבוה. במלים פשוטות, בעשור הקודם לא היו כל כך הלקוחות המפורסמים להזמין את המעצב/ת שלהם לארוחה. הכסף קנה את ההזמנות האלה בקלות.

ביל בלאס: „הרוב הגדול של הכסף באמריקה הוא בידי נשים, כי הן מאריכות לחיות מן הגברים, והן גם מתלבשות יותר. הכל, אם כרטיס לנשף צדקה עולה בין 1000 ל־5000 דולר, אז בגד שמחירו 7000 דולר איננו כה יקר, נכון?"

אולי.

אוסקאר דה לה־רנטה: „אנחנו אנשי העסקים של העולם. בעבר, המעצב מכר רק בגדים. אנחנו מוכרים היום סגנון חיים".

■■■

מאז היתה תעשיית האופנה לבינלאומית, היא מטעה ונראית קטנה יותר. בחמשת הבירות הגדולות של האופנה, ניו־יורק, פאריז, מילאנו, לונדון וטוקיו, תמצא אותם בתי אופנה – שאנל, סאן־לורן ריב־גוש (הגדה השמאלית), ארמאני, רלף לורן, קלווין קליין. לכל מקום אליו תגיע, תראה אותם דגמים, אותן חנויות, אותן אריזות. זהו האימפריאליזם של עולם האופנה. הם מוכרחים, על מנת לספר את קיומם, להראות נוכחות בכל פינה בעולם. הבוטיקים הם השגרירויות שלהם.

למי שמצוי בעולם האופנה יש גם שפה משותפת, עולמית. „המלתחה הבסיסית שלך", לדוגמה. ביטוי חובק עולם, בכל השפות המערביות.

11 מיליון אנשים מועסקים בעולם האופנה. 60 מהם הם בתי האופנה הנחשבים. 8 בניו־יורק, 9 בפאריז, 3 בטוקיו, 5־6 במילאנו, 3־4 בלונדון. 26 הם בעלי הטורים של האופנה, עורכי המגאזינים לאופנה, 12 הם הקניינים הגדולים של החנויות והבוטיקים. הרביעייה המסיימת הם האגדות של עולם האופנה, כמו פאלומה פיקאסו, טינה צ'או, לולו דה לה־פלאייס־קלוסובסקי וג'ון פיירצ'יילד, יו"ר ועורך „ווימנ'ס וואר דיילי".

■■■

איך נצברו המיליונים האלה?

מי שאינו נמנה עם חוגים נוצצים במיוחד, בעיקר אלו האמריקנים, לא יבין. הנוצצים הגדולים חילקו את עונות השנה ליותר מארבע העונות שעליהן שמענו בגן הילדים. פברואר שייך לפאריז; במרץ הם נמצאים בגסטאאד או בסאן מוריץ (לא לחינם שהה שם הזוג המלכותי צ'ארלס ודיאנה, בראשית החודש); אפריל ומאי שייכים לניו־יורק; יוני ויולי מוקדשים למנוחה בקונטיקאט, נאסאו או פלורידה. אוגוסט־ספטמבר שייכים לצרפת, שווייץ או טוסקאנה; אוקטובר עד ינואר – חוזרים לניו יורק.

האירועים הנוצצים, במקומות הנוצצים מספקים את העילה לרכישת המלתחות. בעיקר לנשפי צדקה, בהם נאספים סכומים שלא ייאמנו. הדברים אירעו כך, שכשאשת חברה קונה היום בגד של יצרן מפורסם, היא לא רק קונה בגד. היא קונה מעמד חברתי, חוג חברתי מסויים נפתח בפניה, ביחד עם הבגד שרכשה.

אוסקר דה לה־רנטה טבע את המונח „קורבן אופנה". אימלדה מרכוס ומישל דובלייה, שתי רעיות של שליטים מודחים, מתאימות, בצורה קיצונית אפילו, לתואר הזה. עוד לא שכחנו את 3000 זוגות הנעליים של אימלדה. הנשים האלה, בתאוותן לאופנה, נפלו קורבן לידיהם של מעצבים, שמכרו להן והלבישו אותן בגודש נוראי של בגדים ותכשיטים, ככל שכספן איפשר. והוא איפשר הרבה מאוד.

גם מפורסמות פחות הופכות לעתים „קורבן אופנה". הן קונות מלתחה שלימה, מבלי להתאים את הבגד לסיגנונן האישי. התוצאה, במקרים רבים, פאתטית.

■■■

מה שמייחד את עולם המעצבים הוא התחרותיות. אוסקאר דה לה־רנטה: „לג'נרל מוטורס ולפורד כבר אין סיבה להתחרות, לא סיבה אישית. אין יותר מיסטר ג'נרל מוטורס או מר פורד מאחורי המוצר. אצלנו יש. יש מר בלאס ומר קליין ומר דה לה־רנטה. פעמיים בשנה אתה מסכן מחדש את המוניטין שלך בפומבי".

קולרידג' עבר את השדרה השביעית במנהאטן, מבצרם של האסים הגדולים: דה לה־רנטה, בלאס, קליין, ג'פרי בין, רלף לורן. „ככל שהרביתי לשוחח עם מעצבים אמריקנים", אומר קולרידג', „נדהמתי לגלות עד כמה חזק הוא ה'קשר'. הם מדברים אותה שפה, משתמשים באותם מונחים. ובכל זאת, הדגמים שונים. אבל, כשביקשתי מכל אחד מהם, שיתאר בפני את הלקוחה שלו, קיבלתי אותו תיאור אמורפי, של אותה אשה. 'נשואה או עומדת להינשא, אדונית לגורלה, קריירסטית, בעלת אופי מעניין, אישיות משלה, עירונית בנפשה, אבל גם רוצה לגור בכפר'. היא כל כך מורכבת האשה הזאת, שאתה מתחיל לחשוש, אם היא בכלל שפויה.

„אצל דונה קאראן, שמעתי שהלקוחה שלה היא אשה, שעושה יותר מדבר אחד בו־זמנית. אשה שאוהבת להיראות טוב, אבל אין לה זמן לשיטוט בחנויות.

„יצאתי לרחוב. בגדים של קאראן נמכרים בבוטיקים, כשהם מוצגים בתוך ארון, לא על בובות, ואין אפשרות לראותם פרושים. המלתחה תוכננה על כל פרטיה, אתה יכול לקנות הכל או כלום. המוכרת, שכנראה כבר נתקלה בתמיהות שכמוני, ענתה לי תשובה מוכנה מראש, אל דונה קאראן: 'אלו בגדים שכאשר קונים ולובשים אותם, אתה אמור לשכוח שהם בכלל קיימים'".

ביל בלאס: „אם כרטיס לנשף צדקה עולה בין 1000 ל־5000 דולר, אז בגד ב־7000 דולר אינו כה יקר, נכון?"

אוזדין אליה מלביש את גרייס ג'ונס: האירועים הנוצצים מספקים את העילה לקניית הבגדים. תצלום: „סיגמא"

איב סאן־לורן עם קתרין דנב: מבוואר שייך לפאריז. תצלום: „אגים"

קלווין קליין: אימפריה מלא־כלום

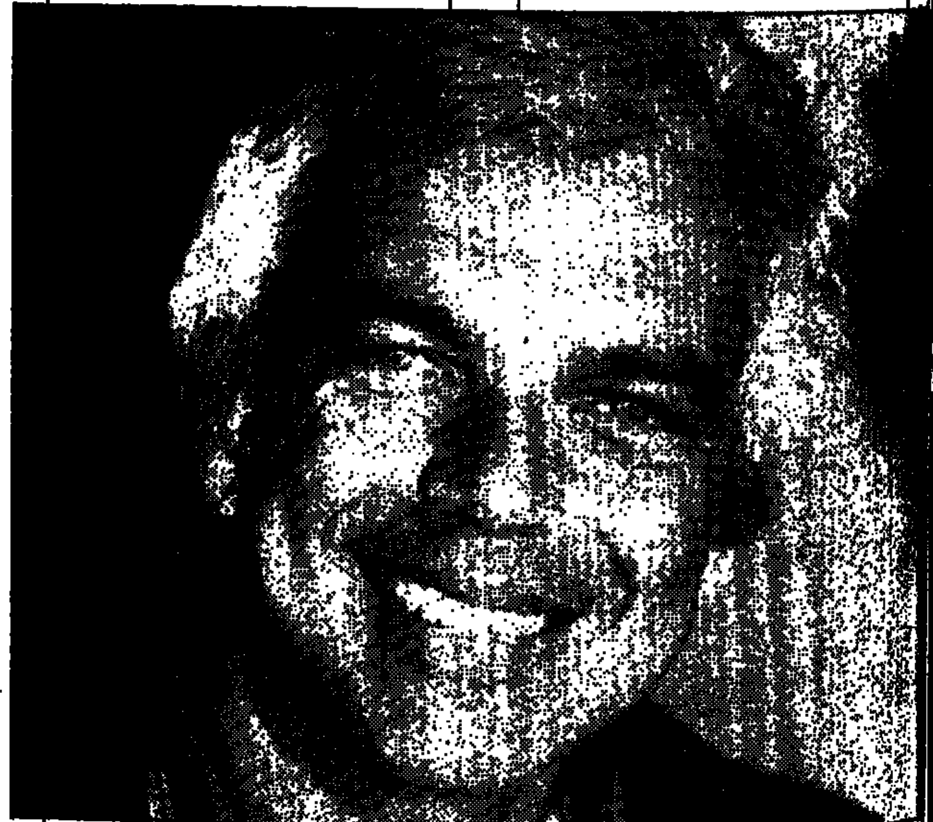
רלף לורן: הכסף עשה אותם מכובדים, נתן להם מעמד חברתי גבוה

דונה קאראן: הלקוחה שלה עושה יותר מדבר אחד, בו־זמנית

ביל בלאס: רוב הכסף בידי הנשים

هكذا من الأصل

בחור אנלוגי בעולם דיגיטלי

עד גיל 19 חשב רוני אורפז שהוא כישלון, והיו לו סיבות טובות ● ילד פרובלמטי, ממשפחה פגועה, שנזרק כמעט מכל מוסד חינוכי שהגיע אליו ● את הצבא התחיל כש.ג. ושם, בשער, נפתחו לו החיים ● עשר שנים אחרי, הוא חולש היום על כמה חברות. יושב בתוך חליפת שלושה חלקים במשרד מטופח, יוזם, מבצע עיסקות ● עקבות הילדות הקשה מהדהדים בשיריו האישיים־חושפניים

■ **אביטל ניצן**
צילום: ציפי מנשה

רוני אורפז, 29, נשוי פלוס אחד, נאה, מצליח. בימים אלה ייצא לשוק „דומי־אות", הראשון בסידרת מישחקים שתיכנן במסגרת חברת „מ.פ.ת." שלו. חברה אחרת שבבעלותו, „אי.אם.סי." עוסקת בניידות עובדים ומאגרי מידע, עשתה באחרונה כותרות, כשמאות אקדמאים ביקשו להיכלל בקטלוגים שלה.

בחברה נוספת, „ש.ל.ב.", המעניקה שירותים לקשישים בביתם, הוא מעסיק את מנכ"ל „תריסול" לשעבר, רם כנטל, כמנהל החברה. הוא עצמו משמש כיו"ר מועצת המנהלים. עיסוקים אחרים של אורפז: הוא משמש יועץ שיווק לכמה תעשיות מקומיות, מרצה בקורסים לשיווק ולאומנות המכירה, במיל"ה. ומארגן תערוכות וירידים.

הפירוט הזה רלבנטי, גם מפני שאל השם רוני אורפז לא מתלווה אף תואר. לא כלכלן, לא בוגר מינהל עסקים. זהו סיפור על צעיר, שעד גיל 19 חשב שהוא כישלון. „הגדרתי פרובלמטי. נזרקתי מכל מוסד חינוכי שהגעתי אליו. האמנתי שאני לא מסוגל להתמודד. בן־אדם עם דימוי עצמי בגובה דשא גזום".

ואז, בצבא, הוא פגש את סא"ל כ. שנתן לו חיזוקים חיוביים והעניק לו את מגע הקסם השמור למלאכים באגדות.

היום, במשרד מטופח בלב תל־אביב עם צעצועי מנהלים קינטיים על השולחן, לבוש חליפה כחולה שלושה חלקים, הוא אומר: „בדיעבד, אני מרוצה מהמסלול המאוד מסויים שעברתי. אני משוכנע, שאם לא היה לי רע, אם לא היה לי כוח חוסר בידע, לא הייתי מגיע. אני מונע מכוח החוסר".

ההתחלה בישרה ילדות רגילה. נולד בחיפה, להורים ממוצא רומני. אבא שוטר, אמא עקרת־בית. אלא שבגיל שנה בערך, החיים משתבשים. „נולד לי אח פגוע־מוחין. לאמא, שהיתה אשה חלשה, עברה את מחנות השמדה ואיבדה את אמה בגיל צעיר, היה קשה".

בזכרונות ראשונים מתועד העונש, שבא בלי סיבה מובנת והמכות. נכנס הביתה, והופ, „הכי מתסכל היה, שכבר אז הבנתי שאמא לא אשמה. יחד עם זה היה ברור לי, שגם אני או אחי לא אשמים. לא היה לי על מי להטיל את האשמה, אלא על עצמי. חשבתי שאולי בכל זאת אני לא בסדר. לאחי היו התקפי אפילפסיה תכופים. הוא דרש פיקוח מתמיד, לפעמים היה שובר, נפצע, משתולל. כל הזמן היה מתח בבית. רגע של חום או חיבה אני לא זוכר. אני מניח שאבא נתן לי קצת חום.

„עד כיתה ב' הייתי ילד שקט. מופנם, אבל מלא זעם. בכיתה ב' מצאתי את בית־הספר כמקום לפירוק תיסכולים. התנהגתי כפראות. לא הקשבתי, לא עשיתי שיעורים. היה לי תירוץ, וניצלתי את הויתורים של המורות. נהניתי מהחרות לפעול בלי לשלם מחיר".

בסוף כיתה ה', עם תעודה מלאה ב'לא מספיקים' חוץ מבספרות, נהג רוני לברוח לשירותים לקרוא. „קראתי הכל. רובינזון קרוזו, הלב, חסמבה, עיתונים ישנים". בשלב זה החליט אביו להוציא אותו מהבית. הרגיש שהילד הבריא עומד להתמוטט.

בקיבוץ גבעת־השלושה, שאליו נשלח, לא היה לו תירוץ לא לתפקד כמו כולם. אבל שם היה סיפור אחר. סיפור של ניכור ומאבקים בין ילדי חוץ לילדי הקיבוץ. בסוף השנה החזירו את רוני הביתה.

את כיתה ח' גמר בבית־ספר בלפור בתל־אביב. התרועע עם מה שנקרא „ילדי הרחוב". בפנימיית „יוהנה ז'בוטינסקי", התחנה השניה שלו מחוץ לבית, גילה את המנהיגות השלילית שלו. במוסד לא אהבו את זה, ורוני מצא את עצמו בכפר־הנוער „שפיה". „ביום הראשון שלי בשפיה הגיעה משאית עם גלידה. סילקתי כמה קרטונים, והכנסתי אותם לחדר שלי. הודעתי שכל מי שיבוא לחדר, ילחץ את ידי ויאמר שלום רוני, יקבל ארטיק. בסוף אותו יום לא היה אחד בכפר שלא הכיר אותי. לי זה היה חשוב.

„פעם יצאתי עם חבר לסחוב תפוחים מאחד המטעים. ראו אותנו. ידעתי שיבואו לזהות. שיכנעתי את החבר'ה לעשות קרחת. עשינו 30 חבר'ה קרחת, ואף אחד לא זיהה את סוחבי התפוחים".

היה גם מקרה של הפרעה לחוצבים במחצבה ליד זכרון יעקב. אורפז: „הייתי אז בתקופה של איכות הסביבה. קראתי על הנושא, והחלטתי שהמחצבה מנוגדת לעקרונות השמירה על הטבע. עקבתי אחר הפועלים. ראיתי איך הם מניחים את החוטים לפיצוץ, בההזדמנות הראשונה חתכתי אותם".

בכל אותה תקופת התפרחחות היה גם רוני אחר. בודד, רגיש. זה שסוחב ספרים מהספריה ויוצא לקרוא ביער, לקול ציוץ הציפורים. „כדי לא לפגוע בתדמית".

אחרי שפיה הוא הסתובב בכפר חורש. „רק עשרה ימים, עד שהגיע התיק האישי שלי". משם עבר לבית הספר לגננות ושתלנות

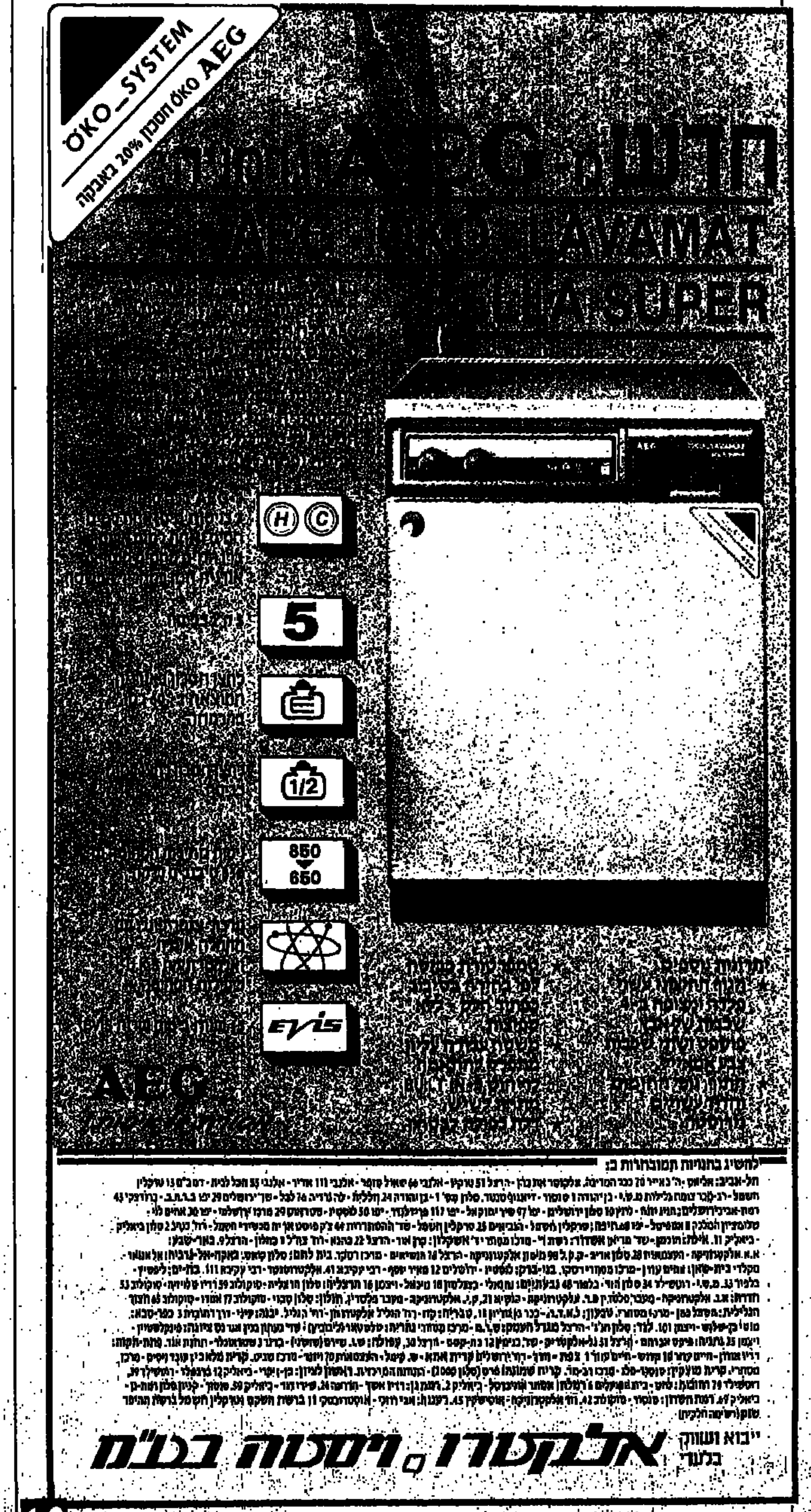

רוני אורפז, אשתו ענת ובנם רועי: „אם לא היה לי רע, אם לא היה לי כוח חוסר, לא הייתי מגיע. אני מונע מכוח החוסר"

בפתח־תקווה. „כל הזמן הרגשתי דחוי, מתוסכל. אני לא יודע אפילו מצד מי דחוי. כעסתי על המורים שלא הבינו, על בית־הספר, על כולם".

בגיל 16, בבית־ספר אקסטרני, הפכה ההתפרחחות רצינית. גידל רעמת־שיער מתולתלת, וביצע תרגילי אומץ מסוכנים על אופנועים. מנחם גולן מצא אותו, ונתן לו תפקיד בסרט 'משפחת צנעני'. „שיחקתי את עצמי, פרא־אדם על אופנוע".

קצת לפני הצבא, כשהכיר את ענת שהפכה אחרי עשר שנות חברות לאשתו, החלה תפיסת העולם להשתנות. „היא ניפתה חלק מהחבורים. גרמה שאסתפר. ענת למדה באורט, לי לא היו תעודות".

„הפגישה עם הילדים הטובים בצבא, היתה קשה. כל פעם ששאלו איפה למדת? הרגשתי נורא. התחלתי להבין את הפערים ביני לבינם. זה היה מצב חדש, לא מוכר ומלחיץ. הרגשתי שאני הולך לאיבוד. בעמדת הש.ג., התפקיד הראשון שלי בצבא, הגעתי להכרה באפסיותי מבחינת המימוש העצמי. היה לי זמן לחשוב. שירתתי במדרשה הצבאית לחינוך, וכשלא הייתי במשמרת נכנסתי להרצאות. רשמתי מושגים שלא הבנתי ובדקתי בספריה. כשהייתי קטן, הפריע לי שיראו אותי לומר, כאן כבר לא היה איכפת לי. פניתי למפקד ואמרתי שאני לא הש.ג. ואני רוצה לעשות עוד דברים. נתנו לי להיות אחראי שיכפול. כל מה ששיכפלתי קראתי: סדרות מנהיגות, דינמיקה קבוצתית".

אורפז מונה לאחראי בספריה, אחר־כך לעוזר למש"ק חינוך. כשהמש"ק השתחרר, נתן בו קצין החינוך של היחידה אמון. „מצאתי את עצמי, אני שוקוק לחינוך, עוסק בארגון סדרות חינוך לחיילים. וזה כלל בחירת נושאים, בחירת מרצים מתאימים מתוך הרשימות, וניהול משא־ומתן איתם. התפקיד הפך למרכזי בחיי. ימים ולילות השקעתי בחיפוש אחר חידושים. בסידרת חינוך לנהגים בניתי תוכנית, שכללה ביקור במכון הפתולוגי. ההמחשה וההרצאות היו כל־כך מוצלחות, שאחר־כך את [illegible] לא רצה לחזור [illegible]

> אל השם רוני אורפז לא מתלווה אף תואר. לא כלכלן, לא בוגר מינהל עסקים. צעיר, שעד גיל 19 חשב שהוא לא מסוגל להתמודד... „בן־אדם עם דימוי עצמי בגובה דשא גזום"

> „ביום הראשון בשפיה הגיעה משאית גלידה. סילקתי כמה קרטונים. הודעתי שכל מי שיבוא לחדר, וילחץ את ידי, יקבל ארטיק. בסוף היום לא היה אחד בכפר שלא הכיר אותי"

> „פעם יצאתי עם חבר לסחוב תפוחים. ראו אותנו, וידעתי שיחפשו אותי. שיכנעתי את החבר'ה לעשות קרחת. עשינו 30 חבר'ה קרחת. אף אחד לא זיהה את סוחבי התפוחים"

שקיבלנו על הראש".

הפעילות התחילה ליצור בו תחושה של הישגיות. ברקע היתה ענת, עם חיזוקים. מודעה בעיתון, שבה חיפשו שומרים לבית־חולים, נתנה לו את הרעיון המסחרי הראשון. „במקום להיות שומר, אירגנתי קבוצה של עשרה חיילים בעלי אישורי עבודה, והצעתי את עצמי כקבלן־מישנה של חברת השמירה".

אחרי השיחרור השלים אורפז תעודת בגרות, ועבר כקצין־ביטחון במלון „דיפלומט". כעבור שנתיים הגיע לירידי האומה כאיש מכירות, התקדם במהירות עד שהפך בעצמו יזם של ירידים ואירועים, בעל חברה רשומה בשם „אורפז". כך יזם ירידי תיירות־פנים בירושלים, בים־המלח ובעכו, ואת יריד התיירות הארצי עם הרובנוט, שזכה לכיסוי תקשורתי נרחב.

מעודד מההצלחות הוא שועט קדימה. קנה חברה כושלת לציפוי קירות, משקם, ומוכר ברווח. יוזם רעיונות, מקים חברות, ואחר־כך מבצע בעצמו או מוכר את הפרוייקט. את החזון לעיסקאות הוא מכין בעצמו. „בהתחלה לא היה לי כסף לעורכי דין, אז למדתי דיני חוזים. גיליתי שאני מסוגל לקרוא מהר, ושיש לי זכרון צילומי פנטסטי. למדתי בעצמי כלכלה, מחשבים מינהלי עסקים".

על הצלחת חברת „אי.אם.סי.", הוא מצטער. לא תיאר לעצמו, שכל־כך הרבה אנשים רוצים לעזוב מקומות עבודה טובים. עכשיו הוא מגלגל רעיון מקורי, לקידום אגרסיבי של מכירת מוצרים ישראלים בערי השדה בחו"ל, באמצעות יחידות תצוגה ניידות. פרטים יבואו. עוד בתוכנית ייזום בניית בית־אבות בעלות של 15 מיליון דולר עבור עובדי חברה גדולה.

לקשישים יש לאורפז פינה חמה בלב. כשהחל לכתוב שירים, הקדיש להם רבים משיריו. „הכתיבה החלה כתראפיה לשיחרור לחצים, ונמשכת מבלי שיכולתי לשלוט על כך. מין שד שמרקד על הקוקסת, בעצם, על כל נושא שאני צובר אני כותב. לגמר אותו, ומנסה להיכנס לנעלי המשתמש. כשהקמתי את ש.ל.ב. למתן שירותים לקשישים ניסיתי להרגיש כמו הזקן". שיר לדוגמה:

„שנים הרבה אדם רואה . משיכולי כדאי עושה. במסלול עולם דרכו דעצה: את כל ישותו ממצה.

בזקנתו בשלה בו חוכמתו/ השנים במדרגות למרום מרשבר/ רואה הוא משם עתיד העולם/ כי הווה הוא עבר דווה זקם.

מה אידע בו בעולם/ קמו בנים על מולידם/ פעם קשיש היה נישא מעם/ מודע אורו דועם..."

יש גם שיר על הבורסה של הזקן:

„צורתה צורת נמי .. בת תמצאו כל עולמי. לא עקבות השארתי בחיי / רק. כרסה מרופטת אדת ודיי".

שיר אחר מדבר על פחד הבגידה. בגידת הגוף, בגידת הבנים. וישנו הכאב. שלו, של אחיו הפגוע, של אמא שנפשה נשחקה, של אבא שנשא בעול:

„ראש רכון בדוק עסר
אצבע ממששת נוגעת בשבר.
דמעת אדם נמהלת במשעול.
דם אדם נמהל בטיט,
וגוף אדם מרוד בעול.

למען אחיו ואחרים הסובלים מפיגור שיכלי אך מסוגלים לתפקד, הוא מתכוון להתמודד. בקרוב עם אחד הפרוייקטים הפחות רווחיים אולי, אבל היותר חשובים עבורו, הקמת הוסטל, שישלב דירת מגורים עם מפעל יצרני. עם המרץ שלו, גם לפרויקט הזה יש סיכוי.

מחזור עיסקותיו בשנה האחרונה הגיע לשניים וחצי מיליון דולר. במישרדי רשם הפטנטים, בתהליך רישום פטנט למיגון רכב, ובאחרונה ביצע עיסקת תיווך של מכירת פקטוריות שמפיניון מסין לארה"ב, בסכום של מיליון דולר.

וזאת עוד לא המלה האחרונה אצל אורפז. האומר: „הגעתי בעסקים הוא צרה ממש מכתב משמע".

עמליה ארגמן־ברנע

הכבוד האבוד של המוזה

תופעה: סדנות לכתיבה־יוצרת סוחפות אליהן באחרונה גברים ונשים. בעיקר נשים. עקרות־בית אלגנטיות, צעירות ורווקות אחרי צבא, בוגרות סמינרים למיניהם, ופה ושם גברים סקרנים, או כאלה שהנשים שלחו אותן. כדי לחדור למיפגשים השבועיים האלה, משלמים כולם סכום של כ־400 שקל, משכפלים יצירה שכתבו בארבעים עותקים, ומתפללים לטוב. מתוך אלה שהושבו ריקם היו גם כאלה שבכו.

■

מה מושך אותם? אולי זו מהומת הפריחה העברית הגדולה של השנים האחרונות, אולי ענף המו"לות שמשגשג ולא משאיר שום כישרון קבור במגירות, ואולי הביוגרפיות של כמה מן הכוכבים, שעלו לאחרונה בשמי הספרות העברית, המצטלבות בסדנאות כאלה (סביון ליברכט, דן בניה־סרי) ואולי אפילו המיפגש הבלתי אמצעי עם הסופר בשר־ודם, שאחרי הסדנה אפשר ללוות אותו לאוטובוס.

כמה דברים עולים ממעקב אחרי שלושה מיפגשים מקריים בסדנה שנערכה בהנחייתו של חיים באר. לפחות למי שבא מבחוץ, כמוני. מה שמתרחש שם, דומה אולי יותר לדינמיקה קבוצתית אצל פסיכולוג, ואם לפסיכולוגיה ולכתיבה יש נקודת מפגש – שם ללא ספק היא נעוצה.

יש כאלה שבאים עם רעב גדול, עם כשרון ועם אפס ביטחון עצמי. ויש הבאים עם אפס כישרון ועם ביטחון מרקיע שחקים. באלה גם כאלה חייב המנחה לטפל בכפפות של משי. והמנחים הרי קורצו מאותו חומר שעושה אותם, גם אחרי הצלחות ורבי־המכר, לצרכני מגע של משי בעצמם. פעם בירושלים, מספר

באר, אמרתי לאשה אחת מה שאמרתי על כתיבתה. היא פרצה בבכי, אשה מבוגרת, לפני כל האנשים. איזה פחד, הוא אומר.

■

נשים יש להן, מסתבר, יכול של שנות מגירה. יש להן שירים וסיפורים ויומנים אישיים וקטעי השתפכות סתם. במיפגשים האלה גם נתחם הפער בין הצורך לשפוך את הנפש על הנייר, לבין התוצאה הכתובה. פער שעלול להיות די מביך.

כדי להקטין אותו, מנסים באר ואחרים, להסביר, שכתיבה זה כללים, שיש סורות ופטנטים, ופה – הפתעה, לתלמידים זה לא נראה כליכך. הם מתמרדים. מנסים להילחם על כבודן האבוד של ההשראה ושל המוזה, לא רוצים שיקחו להם את המיתוס על הסופר שקיבתו הומייה ובני מעיו רוגשים והמוזות מתרוצצות בראשו. מעטים מוכנים לקבל, שכתיבה היא גם התאפקות. גם טכניקה. גם ישיבה בספריות לחיפוש חומר רקע. גם אלף פעולות ופעילויות אחרות. שבכלל קודם עושים תפר מכליב, ותפר נסתר, ואחר־כך יד, ומכונה, ושבסוף גם נשארים תפרנים. אבל זה כבר סיפור אחר.

■

שולמית גלבוע

מיפגשים מן הסוג המקאברי

לפני שבועות מיספר כתבה ורדה רזיאל בעמוד זה מיסמך מרגש על סוף חייו של אדם. נקודת־האור הכמעט־יחידה בו היתה הספרו של איש ה„חברה קדישא" על הקבר הטרי. נסיון אישי הוא מרד מסוכן ביותר להכללה, אבל מה לעשות, הוא המרד הכמעט־יחיד שיש לנו. ואולי משום כך, במקום להתנגד להכללה, אני ממהרת להציב ניסיון כנגד ניסיון.

המיפגש הראשון עם הקוברים תמורת שכר ולא שכר־מיצווה היה, כשניגשו בפתאומיות אל חולצתי השחורה והיפה וקרעו בה קריעה. מה שיכול היה להיות סמל לחורבן ולאבל הפך בשנייה הראשונה להלם על הסגת־גבול לא מובנת. בתוך העצב שאין לו שיעור, שיורד על אדם כאשר איש קרוב לו נפטר, ישנה גם הבורות לגבי מינהגים ונוהגים. ומי בכלל אמור להסביר לנערה מה ממתין לה באולם המלא בוכים ומעמידי־פנים, כשהיא מנסה לשער מה דמות יש לאביה מתחת לטלית המונחת על האלונקה הישנה, שירויותיה מלוכלכות. לפתע ניגשים, קורעים, לאורך, בהתלהבות, ואז הכעס לובש גם ארשת מבישה ומקאברית מהנוסח של „לו ידעתי הייתי לובש בגד אחר...".

■

המיפגש השני חוזר על עצמו כל שנה. אוסף קבצנים וקבצניות הממתין למעותיך. חלקם אנושיים חלקם בצורת קופסאות מסוגים שונים המלווים את כניסתך ויציאתך מכל בית־עלמין. ניסיתם פעם לקרוא מה כתוב מעל החורים הפעורים? „צדקה"; „מתן בסתר"; „תלמוד תורה". ואתה מניח מטבעות בפתח אחד והתהודה מלמדת שמאחורי הפתחים השונים שק הקיבול הוא אחד. רק נידמה לך, שאתה נותן למתן בסתר, ובלי שתתכוון זה יגיע לתלמוד תורה. לאלה שמגינים עליך בביתם ועל כיסאם, עד לבואו של המשיח או נפילת המדינה או מה שיבוא קודם.

המיפגש השלישי הוא עם אומרי היזכור. ההיצמדות אל שארי הנפטר מתחילה עם הכניסה. עין־בץ מסננת את הבאים וגורמת לתגובה מהירה בעברית תימנית או אשכנזית צ'דיך יירצאייטז הם ילוו אותך לקבר, יכנעו רק ברגע האחרון ויותירו בך רגשי אשם על מניעת טוב מבעליו.

החמור מכל, הוא הטעויות הנעשות בעת הקבורה עצמה. לאחת מהן הייתי עדה לפני חודשים אחדים. עומד לו המליץ מעל לקבר הפתוח, מספיר את המת בסופרלטיבים המעבירים חלחלה בגופם של חילונים, כל אשה היא „אשת מעלה שומרת ביתה" וכו', כל זכר הוא „החשוב והגדול והמכובד", וכשהוא מגיע למניית השמות ושמות הילדים הוא מגמגם, פונה למשפחה, מבקש סיוע, ולעיתים מוסיף או גורע כפי הבנתו או זכרונו. טקסט כל־כך קצר, האם קשה לברר מראש שמות בני־משפחה לפני שמונים ליד הקבר שמות שאינם קיימים או מתעלמים מהקיימים?

■

והמביש מכל: תאוות הממון, ולא רק לגבי חלקת האדמה הקטנה. בבית עלמין אחד באיזור תל־אביב, למשל, היו עצים בצידי השורות. אורנים גבוהים שאולי ינקו את כוחם מלשדם של מתים אך הוריקו את מצבות האבן והקלו על המבקרים. אט־אט הם נעלמים, נכרתים, במקומם ניכרים קברים למי שמרבה במחיר. קבר במקום עץ.

בספרים שנושאים ארומה אירופית בין דפיהם, מוזכרים בתי־עלמין כגנים עמוסי ירק. זוגות אוהבים נחבאים בהם וילדים מתרוצצים בין צמחים ומצבות. אצלנו, החומרנות, הקבצנות, התגרנות והגגים, איני יודעת אם בתי־עלמין חילוניים יפתרו את הבעיה. מה שאני יודעת, שאסור להתעלם מכך שיש בעיה.

■

ורדה רזיאל

מנגנונים נגד רצח אופי

הורים נרושים שנמצאים במצב של מתח מלחמתי, הוששים לעיתים שילדיהם לא יוכלו לראות ולשפוט אותם באופן אובייקטיבי, עקב ההסתות וההשמצות שהם סופגים בתוך מלחמות המבוגרים.

לתחושה זו יש בסיס מציאותי, בפרט כאשר ילד רך מכלה את מרבית ימיו תחת חסותו של הורה עויין. אולם אסור להגזים בחששות אלה, כיוון שבמקרים רבים, דווקא עקב תודעת המלחמה הגלויה השורה בין ההורים, מצליחים הילדים לנטרל השמצות: כורח המציאות מחייב אותם ליצור הפרדה בין שתי המערכות, ולפתח יכולת לתפוש כל הורה בנפרד, במנותק מן המסרים הזורמים. ואילו דווקא בבתים השומרים על חזות של אחדות הורית, מפעפעים מסרים מעוותים בצורה מעמיקה ויסודית, עקב היעדר מנגנוני התגוננות בפניהם. המקרים המדגימים את קיצוניות התהליכים הם רבים.

■

סלוני שמערכת היחסים האמיתית בין הוריו מעולם לא היתה מובנת לו, ראה את אביו כאיש אינטליגנטי משכיל, בעל שאר רוח. איש בעל מצויינות אישית גבוהה ואילו את אמו הפחות משכילה – כאשה פשוטה ונתותה. הוא חי תחת השפעת התפישות הללו עד שנות העשרים המאוחרות שלו. רק לאחר שיצא מהבית ותפש נקודת הסתכלות חדשה, גילה שאביו הוא איש אגוצנטרי, תובעני ומנופח, ואילו אמו היא אשה רגישה, חמה, נבונה, בעלת כושר נתינה.

ואילו אחת שחיה עד שנות השלושים שלה בתודעה שמשפחתה היא חמה וסולידרית, ומבין הוריה המאוהבים, אמה היא אשה בעלת

רמיון, עומק וגדולת נפש ואילו אביה איש אפור וקטן, גילתה שתפישותיה הוכתבו ע"י תסכוליה של אמה, מעין מאראם כובארי, שהציבה בפני בן זוגה אמות מידה הירואיות, שמעולם לא התמודדה עמן, ואילו אביה, שנתפס כנחות, הוא דווקא איש הוגן, מציאותי, עמוד התווך של המשפחה, שלא יכול היה להיאבק על תדמיתו עקב הסולידריות המזוייפת, והמחתרתיות שבה הועברו תחושת הזלזול הבלתי מוצדק כלפיה.

■

לעומת זאת, במצב מלחמה פתוח ומוצהר בין הורים שחדלו לקיים יחסי אהבה, נוצרים בדרך־כלל מנגנוני התגוננות כנגד הסתות ורצח־אופי. ההתגוננות לפעמים תוקה עד כדי שמבוגרים וילדים מגיעים לתגובות קיצוניות באופן מהופך.

ילדים מפתחים התנגדות כלפי כל רמז, שמשתמעת ממנו ביקורת של הורה אחד כלפי ולתו, גם כשהביקורת מוצדקת. מאידך, הורים במצב מלחמתי מפרשים לעיתים גם ביקורת מוצדקת של ילד, כפרי הסתה של ההורה הנגדי וכך אוטמים עצמם למשוב משמעותי.

חשוב לדעת שדווקא בגלל ההפרדה הנוצרת בין שני העולמות של האב והאם, ובזכות קשרים נוספים שכל הורה יוצר עם בני זוג חדשים, יכולה מערכת היחסים בין ילדים וזוג ההורים, להגיע לאובייקטיביות ולתפש, שהמשפחה המתוכרת לא תמיד יודעת לייצר וכל זה עדיין לא אומר, שגירושין הם קייטנה מומלצת.

■

ורדה צ'צ'יק

תינוקת בת 50

טקסט „אין לך מושג איזה סבל יש בחיים האלה", אמרה לי א' היפהפייה, בת 50. „איך הם תובעים אותך לעצמם, כמו רכוש. אחרי יום מפרך על נעלי־עקב, של חיוכים בארוחות־עסקים, את מגיעה רצוצה למלון, רוצה להסיר איפור, ריסים, להיכנס למיטה, לראות תוכנית־זבל בטלוויזיה, אבל לא.

„'תעשי את עצמך יפה', הם אומרים לך, 'תוך חמש דקות אנחנו בפואייה, מוזמנים לדרינק קטן'. את מסכימה, כי הוא זה ששילם עבור הפרווה, והטיסה, והמלון. את רוצה להפסיק עם השיט הזה, אבל הוא אומר לך שהוא לא יכול בלעדיך. ובעצם – את קשורה אליו. ההרגל, הפינוק, הפחד מהבדידות..."

בנעוריה היתה א' אחת מיפהפיות אוסטריה, שהצטיחה כנפיים בחוג הסילון העולמי. ידידתם של מי שנקראו „פרשת פרופיומו" – קריסטין קילר, מנדי רייס־דייווס, רופא העצמות ד"ר וורד. היתה גם חברתם האינטימית של כמה מכוכבי הקולנוע היפים ביותר. „אפילו שיחקתי בסרטי תת־דמה מכסיקניים, בלי שהבנתי מה צריך לעשות כדי 'להיכנס לדמות'", אמרה לי א' באירוניה עצמית, בעיניים קהות, נבוכות.

■

כמעט כל ימי חייה, מגיל 15, הוגשו החיים לא' היפה, על מגש של מחלקה ראשונה במטוס. אבא בשיכבת הצמרת הפוליטית, אמא שהקפידה על קריאה ומוסיקה. החיים היפים הביאו אותה לקצווי־עולם: חיה בבירות אירופה, במלאווי, ביאוה, התרועעה עם עשירי המקום. אחד מהם העניק לה דמי „אי־קיום הבטחת נישואין", קרן בת מאות אלפי דולר, שממנה היא מושכת הכנסה חודשית, כמה אלפי דולרים.

לאחרונה חזרה לזלצבורג. יש לה שם, כיום, שני „ידידים": מעצב אופנה, הומוסקסואל, אבל אין לה כוח לעמוס על כתפיה את הידידות הזו. לא הורגלה להעמיס על כתפיה משהו, חוץ מפרוות מינק. מכרה אחרת, סוכנת־ביטוח, מכוערת, חובבת טבע, מנסה להחדיר בא' קצת התלהבות לחיים, שדעכה במשך השנים, עד שעיניה קיבלו גוון עמום של זכוכית מאט.

היא השתתפה בסדנה אצל הבגואן, בהודו. התנסתה בסמים ובהרבה מין. היא יודעת הרבה על הרגליהם המיניים של שמות גדולים בחברה הבינלאומית, על העיוותים והפוטנציות שלהם, האמיתיות והמדומות.

רק עכשיו, לדבריה, היא בוקעת מקליפה. תינוקת בת חמישים. „נה בעצם את מחפשת, אחרי שעברת את הכל", שאלתי. „לא יותר משלושה־ארבעה חברים אמיתיים", אמרה.

■

הסתובבנו איתה כחמישה ימים, שבהם היא משכה רק פעם אחת מקרן־השפע שלה, כדי לשלם עבור ארוחה. בלונדון, שבה היא רוצה לעבור קורס מסויים, היא תגור בדירה ששכר „חבר", ותשתתף בשכר־דירה „אם הוא יציע לי להשתתף".

אשה יפה, מי יודע חייה...

■

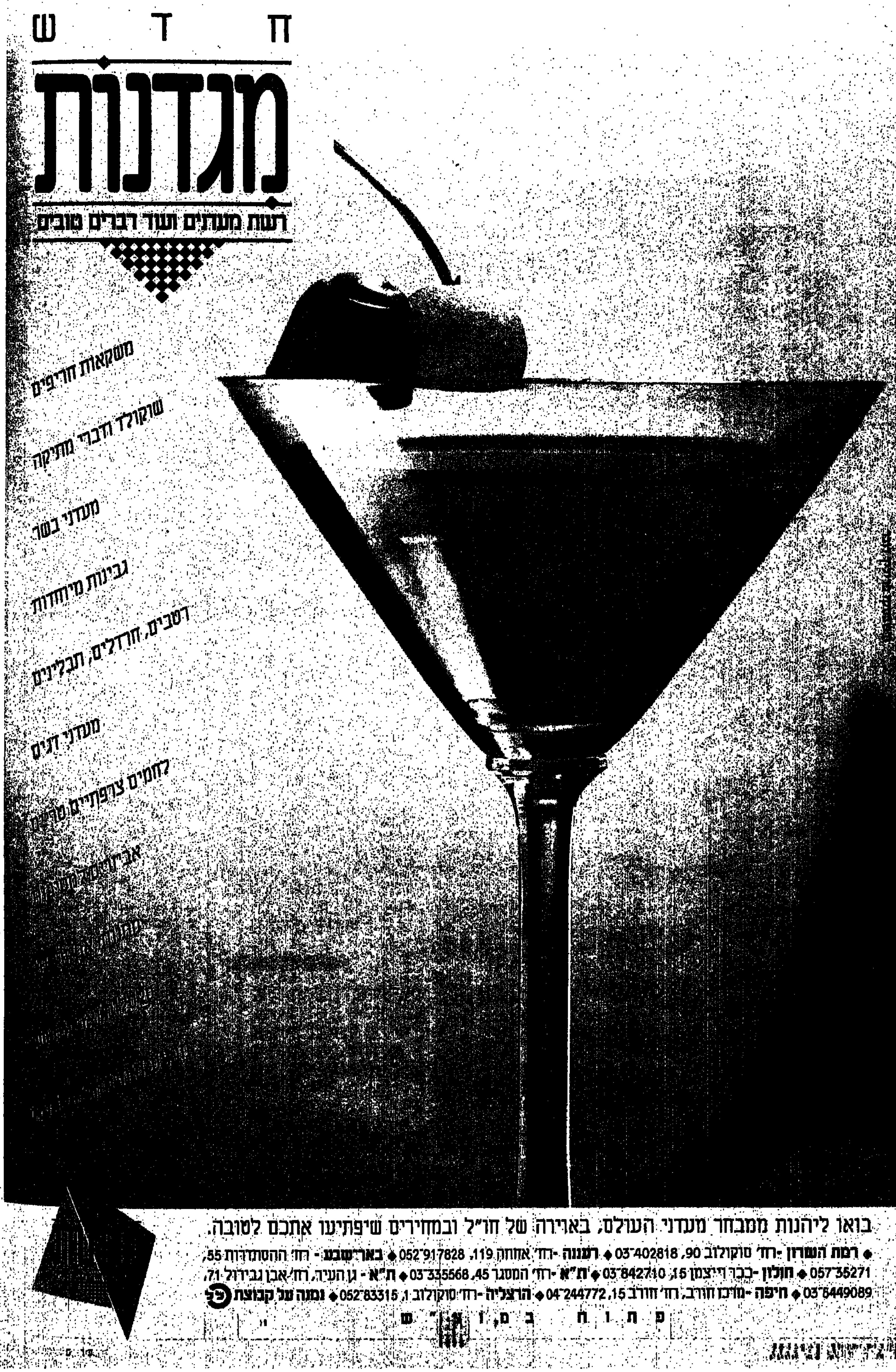

מבצע בג'ונסון

משלוש יוצא אחד חינם

חפשי את שקית המבצע של ג'ונסון.

ג'ונסון, החברה מס' 1 בעולם ליצור מוצרי נקיון, מכינה לך מבצע פסח. קני 3 מוצרי נקיון **בשקית המבצע לפסח** ותמצאי בה מוצר רביעי **חינם.**
לנוחותך הכנו אריזות עם מוצרים שונים.

ג'ונסון קיטה QUITA
מסיר שומנים מחפכני לניקוי כללי במטבח. סירים, מחבתות, כיריים ואפילו תנורי אפיה. קיטה - היחידי שמטפל ביעילות גם בשומנים שרופים. בעל כושר פעולה אקטיבי חזק יותר מכל התכשירים המתחרים.

+

ג'ונסון פורס FORCE
לניקוי תנורים. היחידי שפועל היטב גם כשהתנור קר. ממיס בקלות כתמי שומן ולכלוך עקשניים. מתאים גם לניקוי כיריים, ותבניות אפיה מאמייל.

+

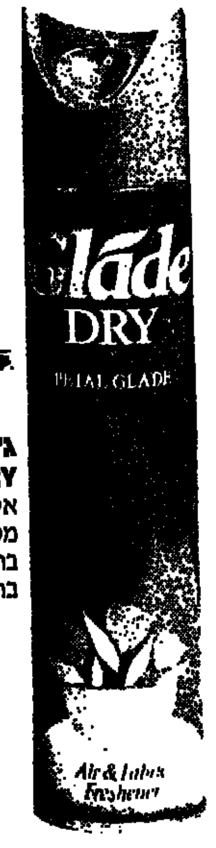

ג'ונסון גלייד GLADE DRY
אירוסול יבש, מטהר אויר בתרסיס יבש, בריח בושם עדין.

חינם

ג'ונסון גלייד GLADE מוצק, מטהר אויר מוצק. סופג ריחות ומפיץ ניחוחות.

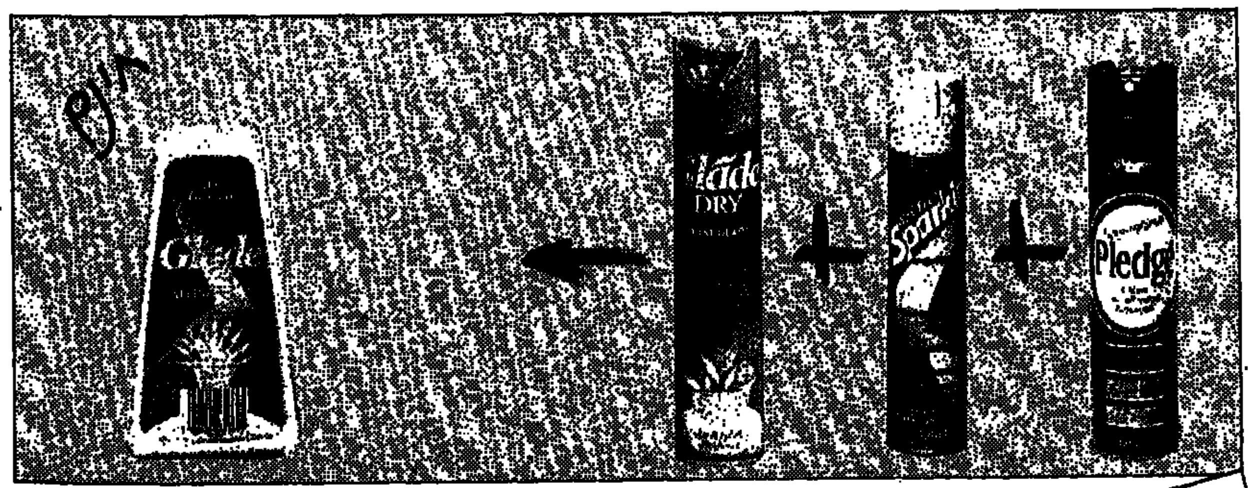

קני
פלדג' PLEDGE מנקה רהיטים ומצפה אותם בשכבת וקס להגנה.
+ **ספרקל SPARKLE** מנקה ומבריק שמשות.
+ **גלייד יבש GLADE DRY** מטהר אויר יבש.
קחי **חינם**
גלייד GLADE מוצק סופג ריחות, מפיץ ניחוחות.

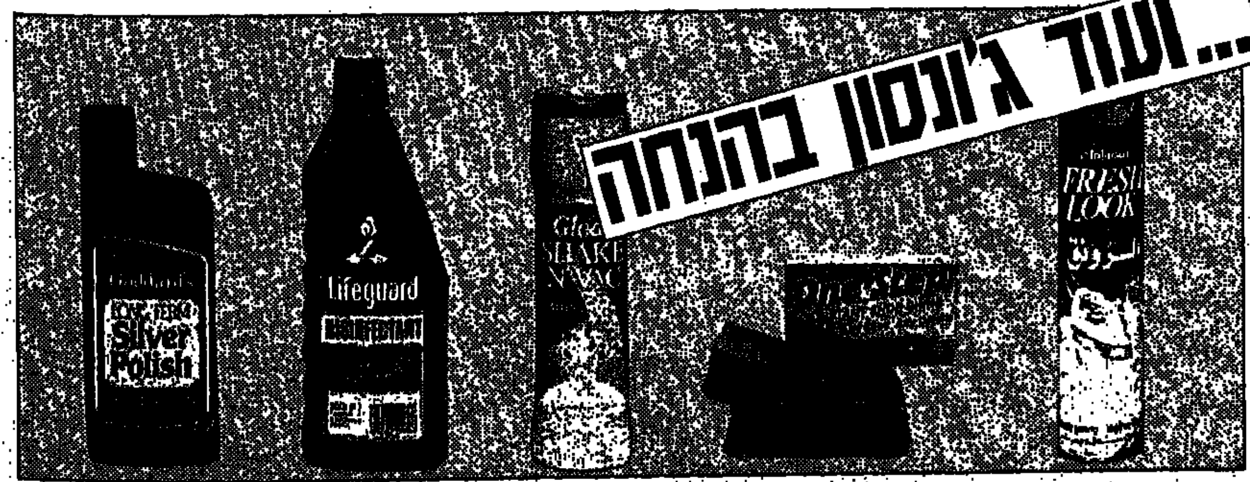

- **פרש לוק FRESH LOOK**
תרסיס לגיהוץ קל ללא קמטים, מחזיר לאריג את גמישותו.
- **בריל'ו ONE STEP**
ספוג הפלא להברקת נעליים, מבלי ללכלך את הידיים. יעיל ל-100 ציחצוחים.
- **גלייד שייק אנד ואק GLADE SHAKE N'VAC**
מפיג ריחות משטיחים ומטהר אויר. מכיל אבקה חודרת לתוך השטיח, מפיגה ממנו ריחות רעים ונשאבת בקלות ובמהירות.
- **לייפגארד LIFEGUARD**
מחטא כיורים, אסלות, אמבטיות, צינורות ניקוז, רצפות, קירות, שולחנות... בגדים וחיתולים ועוד ועוד. ריחני ובעל פעולה מתמשכת.
- **גודארדס GODDARD'S**
לניקוי כלי כסף, גודארדס לניקוי כלי נחושת ופליז.

השפיע-נעשה הכל!
Johnson
יצרנית מוצרי ניקוי והברקה מס. 1 בעולם.
יבוא: דנשר, שיווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ.

תשלובת דנשר

שטרנשוס.

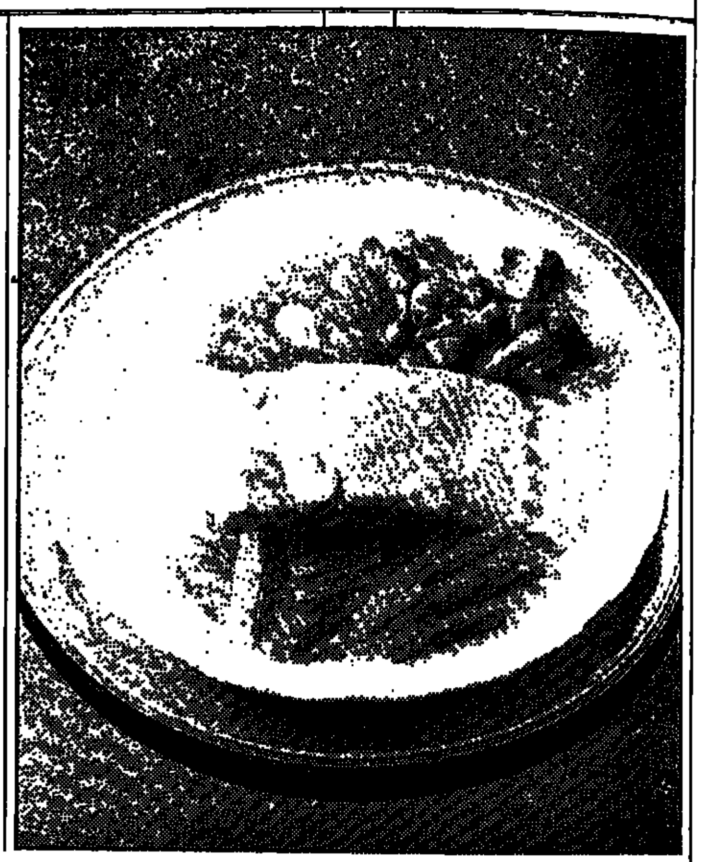

הדגים יוצאים מן הכלל

שולה מוזס

אין ארוחת סדר פסח ללא דגים. המסורת, כבודה במקומו, אבל אפשר גם לחדש. במקום גפילטע-פיש או חריימה, אפשר לנסות פורל בתפוזים, או דג בפיטריות.

חלק מסוגי הדגים המוזכרים במתכונים אפשר לקנות טריים, ואחרים רק בצורתם הקפואה. אם משתמשים בדגים קפואים, יש להפשירם היטב, רצוי במשך לילה במקרר. גם אם מצויין על האריזה שהדגים נקיים, כדאי לנקותם שוב מקשקשים ומחלקי פנים.

עצות שימושיות:

■ כדאי לעבוד בתוך כיור נקי מכלים. כך יתלכלכו פחות פריטים.

■ כדאי לנקות את הדג מקשקשים בתוך שקית ניילון, כדי שלא יתעופפו בחלל המטבח וילכלכו את הכל.

■ מכינים על השיש, ליד הכיור, מלאי גדול של מגבות נייר-סופג. אחרי שגומרים לשטוף את הדג במים זורמים, מניחים אותו לייבוש על מגבות הנייר.

■ כדי להיפטר מריח הדגים שדבק לידיים, רוחצים אותן היטב במים ובסבון, ומשפשפים במיץ לימון טרי.

ברוטב אנשובי ופיטריות

אפשר להכין דג גדול ולחלק אותו למנות אחרי הבישול, אפשר להכין דג קטן לכל סועד – דרך אלגנטית, המתאימה למיספר קטן של סועדים, ואפשר גם להשתמש בפרוסות עבות של דג נטול עצמות.

ניתן להכין מראש את הרוטב ואת הפטריות, לנקות את הדגים ולשמור במקרר. את הדג עצמו יש לבשל ממש לפני ההגשה, או לבשל מראש מחצית הזמן הנקוב, ולחמם לפני ההגשה.

המצרכים: 6 דגי שפרנון קטנים (פרידה); 500 גרם פטריות שמפיניון טריות; 2 שיני שום קלופות ומעוכות קלות; 6 כפות שמן זית; 4 כפות פטרוזיליה קצוצה; ¼ כפית מלח

המצרכים לרוטב: 6 כפות שמן זית; 25 גרם חמאה (או מרגרינה); בצל גדול קצוץ דק; 3 גזרים בינוניים, קלופים וקצוצים דק; 3 שיני שום קלופות ומעוכות מעט; 4 פילה אנשובי משומרים, קצוצים; 3 כפות פטרוזיליה קצוצה; עלה דפנה יבש, מפורר; ⅔ כוס יין לבן יבש; מלח; פלפל שחור טחון טרי; כוס מרק סתמי (עשוי מאבקה).

מנקים היטב את הדגים, שוטפים, מייבשים ושומרים במקרר.

שוטפים את הפטריות במים זורמים; מייבשים במגבת נייר ופורסים לפרוסות עבות. מזהיבים את השום בשמן ומוציאים. מוסיפים את הפטריות, ומטגנים מעל להבה גבוהה עד שכל השמן יספג. מוסיפים מלח וממשיכים לבשל מעל להבה נמוכה במשך 2–3 דקות, עד שהנוזלים יוצאים מהפיטריות. מגביהים שוב את הלהבה, ומבשלים תוך ערבוב עוד 2 דקות, עד שרוב כמות הנוזלים מתאדה. מוסיפים פטרוזיליה, מערבבים, מסירים מהאש ושומרים בצד.

במחבת גדולה מאוד שמים את השמן, החמאה, הבצל והגזר. מאדים מעל להבה בינונית עד שהבצל הופך שקוף. מוסיפים את השום ואת האנשובי הקצוץ. מערבבים ומבשלים עד שהאנשובי נמס כולו. מוסיפים את היין ואת עלה הדפנה. מבשלים מעל להבה גבוהה עד שכמות היין פוחתת במחצית. עד השלב הזה ניתן להכין מראש.

מניחים את הדגים במחבת בשיכבה אחת, מעל הרוטב. מוסיפים מרק, מלח ופלפל. מכסים ומבשלים מעל להבה בינונית-נמוכה כ-10 דקות. הופכים בזהירות לצד השני, מכסים ומבשלים 10 דקות נוספות.

מוסיפים את הפטריות, מכסים ומבשלים דקה נוספת. מוציאים כל דג בזהירות בעזרת שתי מריות שטוחות וגדולות, ומניחים בצלחות אישיות. מערימים על הדג רוטב ופטריות. מגישים מיד.

(6 מנות)

פורל ברוטב תפוזים

גם במתכון זה אפשר להשתמש בדגים שלמים או בדגים פרוסים לפרוסות עבות. מכינים לפחות יום לפני ההגשה ומגישים קר. ניחוח התפוזים מדגיש את טעמו העדין של הפורל.

המצרכים: 3 פורלים גדולים (כ-400 גרם כל אחד), מנוקים היטב; ½ כוס שמן זית; ¼ כוס קמח רגיל, מפוזר על צלחת שטוחה; בצל בינוני, קצוץ דק; כוס ורמוט לבן יבש; קליפת תפוז קצוצה דק; ½ כוס מיץ תפוזים טרי; מיץ מלימון אחד; כפית מלח; פלפל שחור טחון טרי; 2 כפות פטרוזיליה קצוצה דק; לעיטור, תפוז לא קלוף, פרוס דק.

שוטפים את הדג במים זורמים ומייבשים היטב במגבת נייר. מחממים את השמן במחבת גדולה, מעל להבה בינונית. כשהשמן חם, טובלים כל דג בקמח, מנערים את העודף ומחליקים לתוך המחבת. (מקמחים רק את הדג שעומד להיכנס למחבת, אחרת מעטה הקמח סופג לחות, שמונעת מהמעטה להפוך פריך). משחימים כל דג היטב (כ-4 דקות מכל צד), מוציאים ומניחים בקערה עמוקה, רחבה דייה להכיל את כל הדגים בשיכבה אחת. חורצים שלושה חריצים קטנים ועמוקים בצידי כל דג.

מזהיבים את הבצל הקצוץ בשמן שנשאר במחבת. מוסיפים את הוורמוט ואת קליפת התפוז הקצוצה ומרתיחים חצי דקה. מערבבים היטב ומוסיפים את מיץ התפוזים, מיץ הלימון, מלח ופלפל שחור. מרתיחים שוב לחצי דקה ומוסיפים את הפטרוזיליה. מערבבים במהירות ומכבים את האש.

שופכים את הרוטב על הדגים שבקערה.

מכסים את הקערה, מצננים ושומרים במקרר (לפחות לילה אך לא יותר משלושה ימים). מוציאים מהמקרר כ-3 שעות לפני ההגשה ומקשטים בפלחי התפוז.

(6 מנות)

האיש שבא לסעוד

סלטים באוויר הצח

מה צריך הבן אדם בשבת? לא הרבה. משהו לשבת עליו, ורצוי שזה יהיה כיסא, ושיהיה נוח; משהו לנשום אותו, ורצוי שזה יהיה אוויר; משהו לאכול אותו, ושהילדים שלו יהיו רחוקים ממנו, כדי שיהיה שקט, אבל לא יותר מדי. כי בכל זאת, בשביל מה הוא הביא אותם לעולם.

לפחות חלק מהדברים הללו אפשר למצוא אצל „אבו סעיד", בנווה אמירים שבהרצליה. כסאות – לא חסר כאן, רחבה גדולה ומרווחת, כולה מלאה אוויר – יש כאן, הילדים יכולים להתרוצץ בה לאורך ולרוחב, והם מגיעים אליך רק כדי למלא את פיהם, מדי פעם. כן, וחוץ מכל זה, גם אוכל יש כאן.

הדבר הראשון שאפשר להכין בו הוא השפע. אתה מגיע ומיד השולחן שלך מתמלא בכל טוב, גרוש, ערוך, צבעוני. פעם, המסעדות הערביות היו מתחרות ביניהן על מספר המנות הראשונות שלהן. יש כאלה שהגיעו לעשרים, שלושים, אם אינני טועה „מסוואדה" מהעיר העתיקה הגיעה בימיה הטובים למספר דומה. בינתיים, הדור הלך ופחת, ועמו פחתו גם המנות הראשונות. כאן אפשר עוד לגלות שרידים של מה שהיה: סלט בורגול עם פטרוזיליה ולימון, סלט מלפפונים, חומוס עם

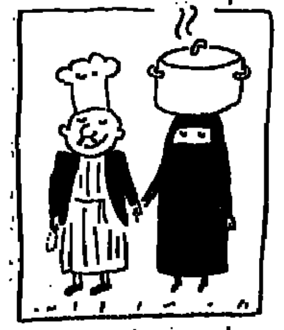

חצילים וחומוס בלי חצילים, סלט טחינה עם ירקות ובלי ירקות, סלטים חריפים, סלט צנון ועוד. יאלה הפח מלתאר והזיכרון מלזכור. רוב הסלטים – טריים. מלבד סלט הירקות שנראה קצת עייף. טעים במיוחד היה סלט הבורגול: הפטרוזיליה ניתנה כאן בכמויות בלתי מבוישות, קצוצה דק דק, מעורבת בבורגול, רטובה מהלימון. כל זה יכול היה להיות מעורב גם בסלט חתוך דק דק, אלא שלא צריך, בכל זאת, להגזים ברשעות.

על הממולאים – נחסוך במילים. היה בהם אומנם הרבה בשר, והרבה אורז, אבל פלפל ממולא ללא תבלון חזק, וללא רוטב, אינו שווה את השם שקורי עליו.

אם מדלגים על הממולאים ומגיעים למנות העיקריות, אפשר שוב לרוות מעט נחת: צלעות ושישליק, פשוטים, טריים ועסיסיים. גם הסיום – קרם קבוארית, היה לגמרי לא רע. אומנם קצת דליל, אך אוורירי ומתוק.

כל זה, בתוספת משקאות, ושלא לדבר על האוויר, עלה לנו פי שניים.

לוקולוס

זמנים במטבח של ליז טיילור

תצלום: סיגמא

הדיאטה הזוהרת ביותר בעולם

תמר איילון

מתוך שנות האלכוהוליזם, הסמים והשומן העודף, הגיחה מחדש ליז טיילור רזה, יפה ומהממת. אפילו יותר מכפי שהיתה פעם. למיליונים ששאלו בקינאה „איך היא עשתה את זה?" יש כבר תשובה – ספר דיאטה של אליזבט (היא שונאת כשקוראים לה ליז) טיילור, שבו היא מגלה את כל הסודות.

לפי הכתבות הרבות שהתפרסמו בעיתונות העולמית על ספרה החדש של ליז, הדרך למראה המחודש לא היתה קצרה. כדי להיגמל מהשתייה ומהסמים נכנסה לחודשים ארוכים לטיפולי גמילה במירפאת בטי פורד. לאחר שנגמלה שהתה זמן ממושך בחוות בריאות והרזיה, שבה השירה מעליה 23 קילוגרמים, והגיעה למישקל של 54 קילוגרמים בלבד! ואז נפלה, נפגעה בגבה, והיתה מרותקת למיטה פרק זמן ארוך. בשביל לא להיתפס שוב לזלילה, עברה ניתוח של סגירת לסתות. ובכל־זאת, זללה אינספור כוסות מילק־שייק וגלידות, והצליחה להשמין מחדש.

יום אחד הביטה במראה, אמרה די, והמציאה לעצמה דיאטה, המורכבת בעיקר מפירות, ירקות, הרבה דגים ולפעמים גם עוף, וגם כל־מיני מתכונים דיאטתיים, כמו מיונית דלת־קלוריות, סלטים ומיטבלים שונים. מכיוון שבדיאטה לא די, הוסיפה גם התעמלות: מתיחות בוקר, פיתולי בטן ותרגילים לשרירי הצוואר והלסתות.

זה לא שהיום היא לא אוהבת לאכול. לדעתה, חיים ללא ארוחות טובות הם חיים מדכאים. פעם בשבוע היא מרשה לעצמה לזלול כמו חזיר: עוף צלוי, מחית תפודים בהמון רוטב, תירס בחמאה ושוקולד לקינוח. בימים שאחרי היא משלמת את המחיר. היא נשקלת בכל יום, ואם משקלה עולה בקילו, היא נכנסת למישטר דיאטה קפדני. הכל כדי להישאר בטווח שבין 57 ל־58 קילוגרמים.

מה שחשוב, במיוחד, היא אומרת, הוא כוח הרצון, להחליט שזהו. חייבים לרצות. אבל, גם פרסי עידוד לא יזיקו. למשל: ליז עצמה משוגעת על מכנסי ג'ינס. הרבה לפני שהגיעה למישקל המיועד קנתה לעצמה זוג ג'ינס במידה 38, ובכל שבוע מדדה אותם. בשבועות הראשונים היתה צריכה לשכב על גבה כדי שתוכל להשחיל את הרגליים. לאחר כחודש יכלה כבר לעמוד בתוכם, אם כי הרוכסן עדיין לא נסגר. אבל מה, זאת כבר היתה התקדמות ממשית, שעודדה אותה להמשיך.

והיום? – היום אתה צריך לצבוט את עצמך חזק, כדי להאמין שזה אמיתי.

יומיים דיאטה לדוגמה:

בוקר:
- כוס תותים פרוסים
- פרוסת קלי מלחם חי
- תה או קפה

צהריים
- סלט עוף בקרי

חטיף:
- פכסם (כמו פתית או רוויב)
- 2 כפיות מיטבל גבינה חמצמץ או אחר

ערב:
- פילה סולית צלוי באסכלה
- תפודים מבושלים, זרויים בנענע קצוצה
- 8 גבעולי אספרגוס מאודים

בוקר:
- ½ אשכולית
- פרוסת קלי מלחם חי
- קפה או תה

אליזבט טיילור: לפני

צהריים:
- סלט טונה
- קפה, תה, או כוס משקה פרוטאין

חטיף:
- פכסם
- 2 כפיות מיטבל גבינה חמצמץ או אחר

ערב:
- חזה הודו צלוי באסכלה
- תוספת לחזה הודו

מי שרוצה לנסות משהו ממטבחה ההוליבודי של הזוהרת שבכוכבות, בבקשה:

סלט עוף בקרי

המצרכים: 150 גרם חזה עוף [illegible]שו, צלוי באסכלה או מאודה; ½ תפוח עץ ירוק; 2 גבעולי סלרי קצ[illegible]; מעט מיונית נוסח ליז; מעט קרי.
חותכים את חזה העוף לרצ[illegible]קות, חותכים את התפוח לקוביות. שמים בקערה עוף, תפוח וס[illegible], מוסיפים מעט מיונית ומתבלים בקרי. מערבבים בתנועות [illegible]

מיונית נוסח ליז

המצרכים: ביצה; חלמון; [illegible] חריף; כף חומץ; מיץ מלימון אחד; 2 שיני שום מעוכות; ½ כפית [illegible] חרדל; ½ כפית רוטב וורצ'סטר; תחליף מלח או מלח ופלפל; [illegible] ממתיק מלאכותי באבקה או בנוזל; ½ כוס חלב דל־שומן.
שמים ביצה, חלמון, חומץ, [illegible] לימון, שום, אבקת חרדל ורוטב וורצ'סטר בגביע הממחה. [illegible] במהירות גבוהה. מוסיפים את השמן באיטיות רבה, תוך [illegible] מתקבלת תערובת סמיכה מאוד.
מעבירים את המיונית לקערה, [illegible] במלח, בפלפל ובממתיק מלאכותי לפי הטעם. מוסיפ[illegible] החלב, ומערבבים היטב לתערובת חלקה. מעבירים לכלי אטום [illegible].
המיונית נשמרת במקרר עד [illegible] שעות.

מיטבל גבינה חמצמץ

המצרכים: 200 גרם גבינת [illegible] מפוררת; 4 כפיות שמנת חמוצה; 2 כפיות חומץ; בצל ירוק (החלק הלבן) מגורד; מלח או תחליף מלח ופלפל.
שמים בגביע הממחה גבינת [illegible], שמנת, חומץ ובצל ירוק. מערבבים לתערובת חלקה. מעבירים את המיטבל לקערה, ומתבלים בתחליף מלח ובפלפל. מערבבים היטב.
מכסים ושומרים במקרר. מגישים כמיטבל או כרוטב לירקות או לסלט.

תוספת לחזה הודו צלוי

המצרכים: ½ כוס גבעולי סלרי קצוצים דק; ½ כוס גזר, קצוץ גס; ½ כוס פיטריות פרוסות; ½ כוס בצל קצוץ; ½ כוס מרק עוף צח; ½ כוס ערמוני [illegible] משומרים, מסוננים וקצוצים; 2 פרוסות לחם חי, מפורר בממחה; 2 חלבוני ביצים; כפית פטרוזיליה קצוצה; ¼ כפית רוזמרין; ¼ כפית [illegible] תחליף מלח או מלח ופלפל; 250 גרם חזה הודו, בפרוסה אחת.
להכנת המלית, מבשלים את [illegible] הירקות במרק העוף במשך 5–3 דקות, עד שיתרככו. מצננים ומסננ[illegible], מערבבים פנימה פירורי לחם, ערמוני מים, חלבונים; עשבי תיבול [illegible] לפי הטעם.
משטחים את התערובת בתבנית קטנה, ואופים בחום בינוני כ־40 דקות, עד שהיא משחימה ומתפוררת. מגישים עם חזה הודו צלוי באסכלה.
(2 מנות)

צילום: אסף פוקר

אוכלים את הכובע

רות יולס

אלה אדלשטיין, מהנדסת שעלתה מרוסיה, אוהבת לשוטט ביערות ובמורשות, וללקט פיטריות: שמפיניון, אורניות, נטופות־ערכה, כמהין ועוד סוגים רבים של פיטריות. מאלה היא מכינה במטבחה מאות תבשילים – כתיתות, פשטידות, חביתות, מרקים וגם ריבות ועוגות. אפילו פירסמה ספר של מתכוני פיטריות.

איך מגלים את הפיטריות? פיטריות צומחות במעגלים. „הפטריה הראשונה היא תמיד מקרית", היא אומרת. „צריך להיתקל בה, להניח את הסל על הקרקע ולהתבונן מסביב. יש לבדוק היכן היא גדלה: אם במקום חשוף או במקום שיש בו שיחים, תחת איזה עץ, צעיר או זקן. הפטריות מתחכמות, משנות מקום, וחשוב לשים לב כיצד הן נוהגות ביום המסויים הזה."

אזהרה: סוגים רבים מבין פיטריות הבר הם רעילים. מוטב לוותר על פיטריה, אם לא מזהים אותה בוודאות גמורה כפיטריית מאכל. בפעמים הראשונות כדאי לצאת עם מומחים לדבר, או פשוט להסתפק באיסוף פיטריות אצל הירקן.

הפיטריות אמנם דלות בקלוריות, ונחשבות למזון דיאטתי, אבל חשוב לדעת, שהפיטריות קשות לעיכול, ובעיקר פיטריות היער. מומחים ממליצים לא לאכול יותר ממנת פיטריות אחת ביומיים, ובוודאי לא ארוחה שלמה המבוססת על תבשילי פיטריות. הפיטריה הקלה ביותר לעיכול היא השמפיניון התרבותי, וגם משך בישולה הוא הקצר ביותר.

כתיתות מכובעי אורניות

המצרכים: 500 גרם אורניות גדולות, בקוטר 5–6 ס"מ – רק הכובעים; ביצה; 3 כפות קמח; 3 כפות חלב; חמאה או מרגרינה לטיגון; מלח.
מסירים את הקליפה מכובעי הפיטריות, רוחצים היטב ושמים בסיר. מכסים במים, מביאים לרתיחה, ומבשלים במשך 5 דקות. מסננים היטב.
מחממים את החמאה או המרגרינה במחבת גדולה, ומטגנים את כובעי הפיטריות עד שישחימו מכל צידיהם. טורפים את הביצה בקערית, מוסיפים את הקמח, ומערבבים עד שלא יוותרו גושים. מוסיפים את החלב, מתבלים במלח, וטורפים שוב.
טובלים את כובעי האורניות בבלילה, ומטגנים אותם בחמאה עד שיזהיבו משני צידיהם. מעבירים את הכתיתות לכלי הגשה מחומם, ומגישים מיד, בתוספת כוסמת פריכה או תפודים מבושלים זרויים בשמיר.

קעריות נקניק במלית פיטריות

המצרכים: 200 גרם נקניק מעושן עבה; 300 גרם פיטריות שמפיניון טריות; בצל גדול; פלפל שחור טחון; 3 כפות שמן; מלח.
פורסים את הנקניק לפרוסות דקות, בלי להסיר את העטיפה. מחממים מעט שמן במחבת, ומטגנים את פרוסות הנקניק מצד אחד – הטיגון נותן לפרוסות צורת קעריות קטנות.
מנקים את הפיטריות, ושוטפים תחת זרם מים. מנגבים היטב, קוצצים לחתיכות בינוניות, ומטגנים בשמן במשך 8–10 דקות, עד שישחימו.
קוצצים את הבצל, ומזהיבים במחבת שנייה. מערבבים את הבצל המסונן עם הפיטריות, בקערה. מתבלים בפלפל, וממליחים בזהירות (הנקניק מלוח!).
מסדרים את קעריות הנקניק במגש גדול חסין חום, וממלאים בתערובת הפיטריות. לפני ההגשה מחממים בתנור.
(6 מנות)

אווז הבר

דנית סלומון

הברבר הוא אווז בר, שהתחיל להתאזרח במטבחינו. למרות שהיום כבר לא צריך להשכים קום כדי לצוד את הברברים, אלא מגדלים אותם בלולים מיוחדים, הם בכל־זאת שמרו על הטעם המיוחד של עוף ציד. הרמן דה־פריז, השף ההולנדי של מלון דן־כרמל בחיפה, הכין בשבילנו מתכון מיוחד:

ברבר ממולא בניחוח תפוז

המצרכים: ברבר שלם; 4 בצלים; 4 תפוזים; 200 גרם גבעולי סלרי; 100 גרם גזרים; 100 גרם לבבות דקל משומרים; 6 עלי דפנה; מלח, פלפל ופפריקה; 2½ כוסות יין אדום מתוק; שמן.
המצרכים למלית: 150 גרם קוביות מלחם לבן קלוי; 50 גרם שזיפים מיובשים מגולענים; 50 גרם צימוקים; פטרוזיליה קצוצה; מלח, פלפל, קורנית ואורגנו; ביצה; 2 כפות ברנדי; פלחים קלופים מתפוז אחד.
מנקים היטב את הברבר בפנים ובחוץ, ומשפשפים אותו במלח, בפלפל ובפפריקה.

מערבבים יחד את כל חומרי המלית, ומתבלים לפי הטעם, וממלאים את הברבר.
מחממים שמן בכלי גדול חסין חום. קוצצים את הבצלים, הסלרי והגזרים, ומכניסים לכלי עם השמן. מניחים את הברבר באמצע הכלי, ומסדרים מסביבו פרוסות משני תפוזים ולבבות דקל. יוצקים על הכל חצי מכמות היין.
צולים בתנור, בחום גבוה (220 צ') במשך 20 דקות, עד שהברבר מתחיל להשחים. מנמיכים את חום התנור לבינוני, מוסיפים לכלי 2½ כוסות מים, וצולים עוד 30–40 דקות, מדי פעם מרטיבים את הברבר ביין הנותר.
כשהברבר מוכן, מעבירים לכלי הגשה, ושומרים חם. מועכים את הירקות ואת נוזלי הבישול דרך מסננת כדי לקבל רוטב חלק. מחממים היטב את הרוטב. מגישים את הברבר מעוטר בפרוסות משני התפוזים הנותרים, בלווית הרוטב המסונן.
(4 מנות)

חבורת הנקיון של יעקבי
במבצע ענק!!!

יעקבי

טומפסון פוליש

הפוליש מס' 1 לרצפות
היחיד שמבריק ואינו מחליק

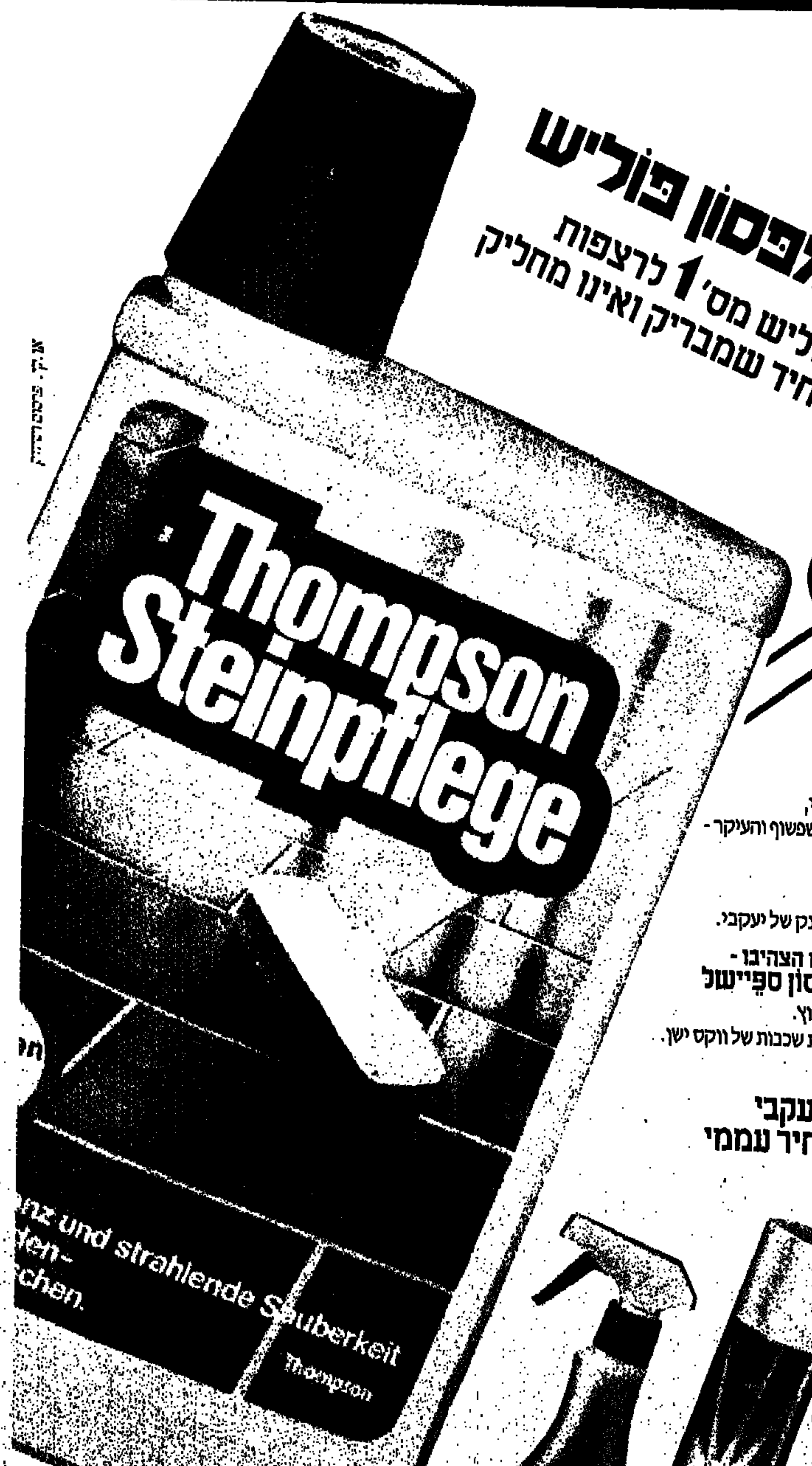

רוצים רצפה מבריקה לפסח!
קחו את הפוליש הטוב ביותר - **טומפסון.**
טומפסון - הוא פוליש מעולה על בסיס אקרילי,
קל לעבודה בשיטת "עשה בעצמך", אינו דורש שפשוף והעיקר -
הוא **היחיד שאינו גורם להחלקה.**

טומפסון, הפוליש הטוב ביותר,
עכשיו - כדאי עוד יותר, במבצע הענק של יעקבי.

שימו לב, לרצפות שהשחירו או הצהיבו -
הקדימו טיפול יסודי - בטומפסון ספיישל
אידאלי לניקוי יסודי אחרי בניה ושיפוץ.
מסלק במהירות לכלוך שהצטבר על הרצפה במשך שנים. מסיר בקלות שכבות של ווקס ישן.
עשו זאת בעצמכם בקלות ובמהירות, עם **טומפסון ספיישל.**

טומפסון פוליש וטומפסון ספיישל של יעקבי
ועוד מבחר מוצרי ניקוי בטיב עולמי ובמחיר עממי
במבצע הוזלות ענק בכל הארץ.

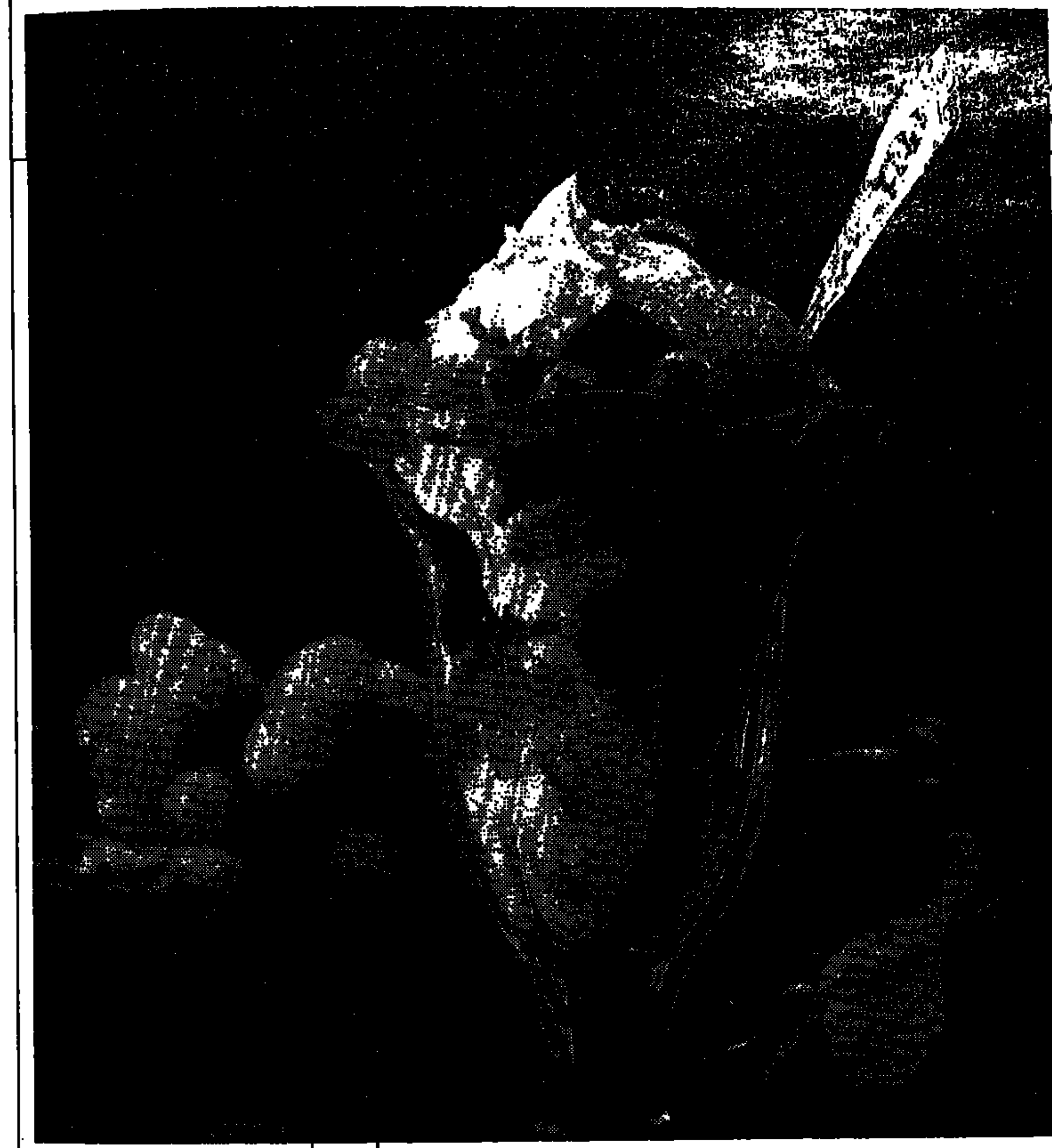

מה שפחות | *דליה ניר*

פיתוי מתוק

כמה זמן אפשר להיות בדיאטה בלי לטעום משהו מתוק? שבועיים, אולי חודשיים, ומה אחר־כך? אם כבר מצליחים להיגמל מזלילת כמויות עצומות של ממתקים, כדאי לחזור אליהם בזהירות רבה, לאט, ובכמויות קטנות ככל האפשר. אין מה לפחד, יש גם מתוקים מותרים – אם אי־אפשר להתאפק יותר, אוכלים רק פעם אחת, מפעם אחת לא משמינים.

קוקטייל פירות וגבינה

המצרכים: כוס פירות חתוכים, מסוגים ומצבעים שונים; 100 גרם גבינה לבנה רכה, כחושה; 2–3 שקיקים של אבקת ממתיק מלאכותי; ½ כפית תמצית וניל; חלבון ביצה.

מכינים כוס גבוהה ונאה. שוטפים את הפירות (תות, קיווי, קלמנטינה), קולפים אם יש צורך, וחותכים לחתיכות קטנות. שמים את הפירות בקערה.

מקציפים את הגבינה עם חלבון הביצה, אבקת הממתיק והווניל. שומרים בצד כף מהקציפה.

מערבבים את הפירות עם הקציפה, ומעבירים לכוס. מעטרים בכף הקציפה הנותרת.

(מנה אחת. כ־180 קלוריות)

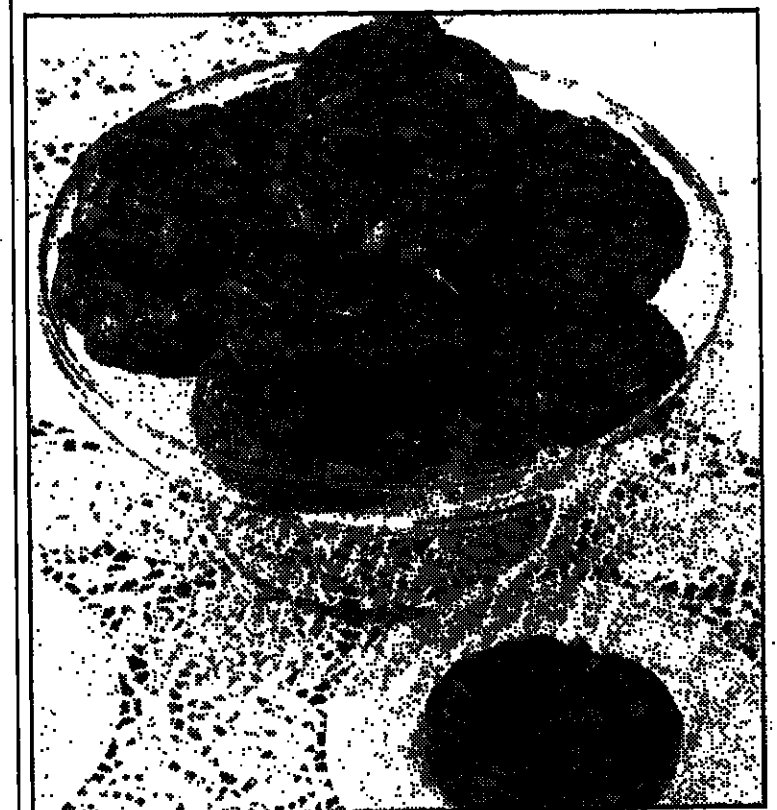

עוגות־גלידה חמות

המצרכים: 2 כוסות חלב דל־שומן; 90 גרם פתיתי שוקולד; 2 כפות + 2 כפיות מרגרינה; 4 ביצים; כפית תמצית וניל; ¼ כפית קינמון; 60 גרם שקדים, קלויים וקצוצים; 4 פרוסות לחם לבן לא טרי; ½ כוס גלידת וניל דלת־קלוריות.

שמים בסיר חלב, שוקולד ומרגרינה, ובוחשים מעל להבה נמוכה עד שהשוקולד ימס. מסירים מהאש, ומצננים מעט.

מקציפים את הביצים עם הווניל והקינמון. מוסיפים בהדרגה את תערובת השוקולד, וממשיכים להקציף לתערובת אחידה. מוסיפים ¾ מכמות השקדים ומערבבים.

חותכים את פרוסות הלחם לקוביות, ומחלקים בין 8 קעריות אישיות חסינות חום. מחלקים את תערובת השוקולד בין הקעריות. מניחים את הקעריות בתבנית אפייה גדולה, המכילה מים חמים בגובה סנטימטר. אופים בחום בינוני במשך 25 דקות. מצננים מעט.

מגישים עם מעט גלידה, זרוי בשארית השקדים.

(8 מנות. 237 קלוריות למנה)

עוגיות שוקולד־בוטנים

המצרכים: 50 גרם מרגרינה דלת־קלוריות; 4 כפיות מרגרינה רגילה; ⅓ כוס סוכר חום; ¼ כוס סוכר רגיל; ביצה; כפית תמצית וניל; כוס קמח לא גדושה; ½ כפית אבקת אפייה; ¼ כפית מלח; 60 גרם שוקולד חלב קצוץ; 45 גרם בוטנים, קלויים וקצוצים.

מקציפים יחד את שני סוגי המרגרינה ושני סוגי הסוכר. מוסיפים ביצה ותמצית וניל, ומקציפים שוב.

מוסיפים בהדרגה קמח מנופה עם אבקת אפייה ומלח, שוקולד ובוטנים.

מרססים תבנית אפייה גדולה בתרסיס שמן. בעזרת כף מנטפים 5 עוגיות על התבנית, ומשאירים רווחים גדולים ביניהן. אופים בחום בינוני במרכז התנור במשך 10–12 דקות, עד שהעוגיות ישחימו. מכינים עוד 15 עוגיות באותה דרך.

(20 עוגיות. 10 מנות. 186 קלוריות למנה)

עוגה מהירה | *רות יולס*

עוגה מבוסמת

עוגה דרום־אפריקנית רוויה בסירופ ברנדי, שנקראת "טיפסי טארט". טיפסי פירושו שתוי, או מבוסם.

המצרכים: כוס תמרים קצוצים, לא רכים ולא קשים מדי; כפית אבקת סודה לשתייה; ¾ כוס מים רותחים; 2 כפות חמאה או מרגרינה; ⅓ כוס סוכר; ביצה; 1⅓ כוסות קמח; קורט מלח; 4 כפיות אבקת אפייה.

זורים את אבקת הסודה על התמרים הקצוצים, ויוצקים את המים הרותחים. מצננים.

מקציפים את החמאה עם הסוכר, ומוסיפים את הביצה. מערבבים פנימה קמח מנופה עם מלח ועם אבקת אפייה (במערבל או בכף עץ) ולבסוף את התמרים.

מחלקים את התערובת בין 2 תבניות עגולות קטנות, או יוצקים לתבנית אחת גדולה ומשומנת. אופים כ־20 דקות בחום בינוני (180 צ'). בינתיים מכינים את הסירופ לעוגה.

המצרכים לסירופ: 1½ כוסות סוכר; כפית תמצית וניל; ¾ כוס מים; ⅓ כוס ברנדי; מיץ מלימון קטן.

שמים סוכר, וניל ומים בסיר קטן, ובוחשים מעל להבה בינונית עד שהסוכר ימס. מסירים מהאש, ומוסיפים ברנדי ומיץ לימון. יוצקים את הסירופ בזהירות על העוגה החמה, ומניחים לה להצטנן. רצוי להכין את העוגה יום־יומיים לפני ההגשה. מגישים עם קצפת על או ליד העוגה.

הנימוס מחייב | *ב.א. פרקאי*

העיקר המילוי

● כאשר מגישים עוף ממולא – בכל סוג מלית – מוציאים את המלית מן העוף, ומניחים אותה על הצלחת. אם מגישים עוף גדול, כמו הודו, אותו או ברווז, מחלקים לכל אורח מהמלית, שעל צלחת ההגשה המרכזית, יחד עם מנת הבשר. אם מגישים עוף קטן, כמו יונה, או עופיון, האורח מקבל את העוף השלם, ועליו לפרק אותו בעצמו.

● כשאוכלים עופות קטנים מותר לשבור את העצמות העדינות ביד, כשהן אחוזות בין האצבע והאגודל, כדי לפרק אותן. לאחר מכן מניחים את העצמות בקצה הצלחת, או בצלחת צדדית מיוחדת, שמקומה מאחורי צלחת האוכל. אבל כאשר מגיש המארח שימוש באצבעות, אסור לשכוח את המגבת וקערית מים אישית לנטילת האצבעות.

● שוקי עוף לא נהוג לאכול בידיים, אלא בסכין ובמזלג. בפיקניק מותר לאכול את העוף באצבעות.

הגבר הקריירסט אינו יכול לסמוך עוד על מחוייבות אשתו לדרישות עבודתו: האשה הקריירסטית מפתחת נאמנות לעצמה ● 700 אלף זוגות באמריקה חיים בנפרד, בגלל עיסוקם. עובדים בערים שונות, ונפגשים בעיקר בסופי־שבוע ● בנסיון להתמודד עם הבעיה, החלו חברות גדולות להציע חוזי עבודה זוגיים

שניים על הסולם

שירות „טיים"

מערכת הבחירות בארה"ב האירה את נושא הזוגות הקריירסטים. במסעי הבחירות, מקובל שאשת הסנטור ו/או המועמד לנשיאות ניצבת לצידו בכל הופעה ציבורית. היא אמורה להקדיש את זמנה ומרצה לקריירה שלו. אבל מה קורה כשלאשה יש קריירה עצמאית והיא אפילו מאושרת ממנהל הקריירה של מי קורותו?

לפי סטטיסטיקות רשמיות, יותר ממחצית הזוגות הנשואים בארה"ב עובדים ומפרנסים את המשפחה שווה בשווה. המסורות הישנות מפנות מקום למציאות חדשה. הבעל עשוי למצוא עצמו עובר לעיר או למדינה אחרת בעקבות אשתו ולא להיפך, כפי שהיה מקובל. הנשים, מצידן, אינן מוכנות לוותר בנקל, על הקריירות שלהן לטובת אלה של הבעלים המצליחים בעסקים, בפוליטיקה, או ברפואה.

גם הצבא אינו יכול לבנות יותר על מסירותן הפטריוטית של נשות קציניו. שתי נשים התלוננו באחרונה, על מפקד בסיס חיל האוויר באינדיאנה, שהזהיר אותן כי סיכויי בעליהן לקידום נתונים בסכנה, אם לא תתפטרנה ממישרותיהן. את החקירה בנושא ערך שר־ההגנה קספר וויינברגר, ובסיומה הורה למפקדים בכירים בצבא להימנע מהתערבות בחיים הפרטיים של פקודיהם, ובעיקר לא ללחוץ על הנשים לעזוב את עיסוקיהן.

הנשים היום מוכנות להקריב רק עד נקודה מסויימת. טיפר גור, שבעלה אלברט גור, סנטור מטנסי, היה בעיצומו של מירוץ אחר מינוי המפלגה הדמוקרטית לנשיאות – לא נטשה את עיסוקה, עמידה בראש מאבק ציבורי נגד אלימות באמצעי־התקשורת. היא המשיכה בהרצאות שלה והצטרפה לבעלה בקמפיין שלו כשלוש פעמים בשבוע. „הייתי בקונפליקט", הודתה, „אבל רציתי להיות גם נאמנה לעצמי".

עוד הנחה מופרכת באחרונה, זו הגורסת שנשים מוכנות ללכת בעקבות בעליהן. היום גברים מבצעים את המעבר, למען הנשים. ראס רינגל ויתר על מישרתו כסגן־נשיא „פלייבוי" בשיקגו, והלך בעקבות אשתו ללוס־אנג'לס, שם מונתה לסגן־נשיא כוח־אדם בבית־החולים „השומרוני הטוב". רינגל: „מציאת עבודה מספקת היא עסק מסובך. אבל אני אופטימי".

שארי אייגנר, פסיכולוגית, אומרת על זוגות עובדים, הנעזרים בשירותיה: „אחד מכל חמישה גברים מתנגד לעבור למקום חדש, מחשש שיישאר ללא עבודה, בעוד שבן־הזוג יהיה עסוק לקנאתו". חברות רבות מציעות ג'ובים לאותם 'חצאי זוגות' שעברו עם הבעל או עם האשה למקום חדש.

זוגות אחרים פתרו את הבעיה על־ידי אימוץ סיגנון חיים חדש: עובדים וחיים בנפרד, נפגשים רק בסופי־שבוע. „700 אלף זוגות בארה"ב מנהלים חיי נישואין כאלה", מדווחת פרופ' פיירלי ויינפלד, מומחית למינהל עסקים באוניברסיטת אריזונה. למרות הפירוד שיכול להימשך שנים, אין כמעט גילויים של חוסר נאמנות. אצל 297 זוגות נפרדים שראיינה, רק 8 אחוזים ניהלו פרשיות אהבה. הסקרים בארה"ב מראים בדרך־כלל 26 אחוזי בגידות בנישואין.

„העובדה שהם מוכנים לחיות על־פי ההסדר הזה מדגישה את המחוייבות העמוקה שלהם לחיי הנישואין בראש ובראשונה", מסבירה ויינפלד. „מלבד זאת, הם עסוקים מרי עם הקריירות שלהם והנסיעות הלוך ושוב".

כתבת הטלוויזיה מרי ניסנסון ובעלה, הכתב מייק פרקר, הם דוגמה להצלחה של אנשי קריירה המעוניינים בכל־זאת לחיות יחד. ב־7 שנות נישואיהם חיו בערים שונות. פרקר כשנתיים וחצי בתחנה בשיקגו ואשתו במיאמי. אחר־כך עברה מרי לניו־יורק ופרקר הצטרף אליה לחודשים אחדים בשנה.

שניהם אמביציוזים. אבל מודים שהשתדלו לוותר אחד עבור השני. ויתרו על תפקידים חשובים בקריירות לטובת חיים משותפים. „מייק עזב מישרה מבטיחה בשיקגו כדי להצטרף אלי בניו־יורק, ואני הייתי בשיקגו בלי עבודה", מספרת מרי. היא אינה מתחרטת על התפקידים שהפסידה. „כשאהיה בת 60, לא יהיה אף אחד בטלוויזיה שיאהב אותי. אבל יהיה לי את מייק".

מרי ומייק מופיעים לעתים יחד כחרשות סוף־השבוע ברשת הטלוויזיה של ווינדיי־סיטי. בעבר נאסרה הופעה משותפת של בני זוג על המרקע. תחנות הטלוויזיה לא נהגו להעסיק זוגות. היום, הסיקו שסידור כזה הוא עסק לא רע. שני עובדים מוכשרים במקום אחד מרוצה, ושני מתוסכל העלול להשפיע על בן זוגו.

חוקי העסקה דומים מתחילים להשתנות בחברות רבות. אחת מחברות עורכי־הדין הגדולות מעסיקה כמה זוגות נשואים. בחברות מסויימות, מציעים חוזי־עבודה זוגיים. החוקים שונו מכיוון שהם מאמינים שזוג יוכל להשיג תוצאות עבודה מעולות. יחד עם זה, קיימת הגבלה: הבעל או האשה לא יוכלו להיות בעמדת פיקוח זה על זה, את זה ישאירו לחיים המשותפים.

איור: איתן קדמי

המהפך הישראלי

פרופ' דפנה יזרעאלי, סוציולוגית, מספרת כי כאשר עברו בני הזוג בדיקות רפואיות, אמרה לו האחות: בעוד כמה ימים תשלח את אשתך לקבל תוצאות. למה את אשתי, שאל פרופ' דב יזרעאלי. ענתה האחות: אתה עובד, לא?!

פרופ' יזרעאלי לא נשארה חייבת. ביום עיון בנושא „נשים בתפקידי ניהול" (מטעם נעמת ת"א־יפו), הטיחה לעבר אותה אחות ודומות: „נשים עובדות מהוות 41 אחוז מכוח העבודה, ויתר על כן, 15 אחוז מהן מהמנהלים הבכירים בארץ. יש לנו כיום 12 אלף מנהלות בכירות (בלי בי"ס), לעומת 9,600 ב־1980".

להמחשת המהפך, הוסיפה יזרעאלי את הסיפור הבא: „לפני 10 שנים קיבלתי מענק למחקר על מנהלות. פרופ' יאיר אהרוני, שבנה אז פרופיל של מנהל ישראלי, אמר לי שלא אתקל בקשיים במחקר שלי, מפני כי אין מנהלות, אמר..."

מאז, סיימה פרופ' יזרעאלי כמה מחקרים בנושא. באחרון, בדקה איך משתלבים הבית והעבודה, כאשר גם הבעל וגם האשה הם מנהלים בכירים. המחקר הקיף 650 מנהלים ומנהלות.

למרות שאלה בכירים ואלה בכירות, יש הבדלים בולטים ביניהם. הנשים צעירות ומשכילות יותר, אך ותיקות פחות. יש להן פחות ילדים: 1.2 בממוצע, מול 2.5 לגבר. 81 אחוז מהמנהלות נשואות (גבוה בהרבה מהמקובל במערב) – מול 98 אחוזים מהגברים.

ממצא מפתיע: מנהלות, למרות שעובדות שעות רבות ונושאות בעומס כפול, מרגישות שעבודתן עושה אותן רעיות ואמהות טובות יותר. מנהלים אינם מרגישים שמאמציהם המקצועיים משפרים אותם בתחומים אלה. הנשים כנראה, עושות רציונליזציה, משכנעות עצמן שמחויבותן העיקרית למשפחה.

המסקנה של יזרעאלי: מתחיל אצלנו תהליך הגדרה מחדש של מה זו אם ואשה טובה. בעבר, אשה הרגישה שאיננה בסדר אם איננה אשה טובה. עכשיו התהפכו היוצרות. אשה מרגישה שאם היא מצליחה היא תעשיר את המשפחה.

מי שטבע את האמרה „מאחורי כל גבר מצליח עומדת אשה" חשב כנראה על מבעלת/אמא. המחקר החדש שערך [illegible] המנהלות משוכנעות שהן [illegible] בעיקר על־ידי [illegible]

[illegible]

■ עדנה איס

המפיקה

מאחורי „עבודה בעיניים", סרט חדש על מתיחות במצלמה נסתרת, עם צמד הבטלנים, עומדת הדסה דגני ● צעירה נמרצת, חברתו לחיים של מנכ"ל גולן־גלובוס, איציק קול ● הסרט הבא של דגני יספר על הסבתא השערורייתית שלה, מצפת

■ ג'ודי ניר־מוזס

קשה בימים אלו לדבר עם הדסה דגני. בת 32, לחוצה ונרגשת מאוד, ערב צאתו למסכים של הסרט המסחרי הראשון שהפיקה, „עבודה בעיניים". הסרט, בסיגנון המצלמה הנסתרת, שבו מככבים צמד הבטלנים דטנר וקושניר, עורר צחוקים בלתי פוסקים בהקרנה מוקדמת. ממחטות־הנייר היו מיצרך מבוקש באולם.

עד לפני כמה שנים, נחשבה הדסה דגני לברווזון מכוער, אפרוח שטרוז בקע מקליפתו. עכשיו הפכה ל'פיו־מה בעולם הסרטים. עם ההצלחה בא גם הזוהר. פעם, כשנכנסה לחוה, בקושי הבחנת בה. לא זכרת מה לבשה, מה אמרה. היום האשה הקטנה, מידות פטיט, הפכה לגברת מרשימה ואסתטית, וגם שולטת על כספים לא קטנים.

איך עושים את זה?

מי שלא מפרגן לה אומר, שמאחורי כל ההצלחה שלה עומדת דמותו המוצקה והגדולה של מנכ"ל גולן־גלובוס אולפני ישראל וחבר מועצת המנהלים של קבוצת „קנון" האמריקנית, המפיק איציק קול. אבל גם אלה לא יכולים לטעון, שדגני נעדרת כישרון.

הדסה דגני: ברווזון מכוער, שקיבל בטחון

נתן דטנר, אבי קושניר ויאיר ניצני: אין קטעים מבויימים. בין אלה שעבדו עליהם, מנחם זילברמן, תיקי דיין, דודו דותן, אייל גפן, שייע פיינגבויים

הסרט החדש „עבודה בעיניים", שבו היתה בוסית, יוצא בימים אלה לאקרנים.

דגני, שיער חום מתולתל קצר, עיניים ענקיות, גוף חטוב, לבושה כדרך כלל בגדים זרוקים ובאירועים חגיגיים מופיעה בבגדי עור הדוקים, שמשווים לה קורטוב של אלגנטיות.

תמונת מצב: בהקרנה המוקדמת של „עבודה בעיניים", היא מסתובבת בעצבנות־מה, מודאגת מאיך יגיב הקהל. אחר כך היא נרגעת, כששומעת את רעמי הצחוק. במשך כל ההקרנה, אי אפשר למצוא את איציק קול בסביבה. הוא משאיר לה את כל הבמה, לא מטיל עליה את צילו, ומי שמכיר אותו יודע, שזה די קשה לו. כך גם עשה במשך שלושת השבועות שבהם צילמה הדסה דגני את הסרט. לא התערב, לא שאל שאלות. לפי התוצאה הימר כנראה נכון, והתקווה שלו ושל המשקיעים האחרים היא לראות רווחים נאים מן הסרט.

למי שלא יודע, הדסה דגני ואיציק קול הם זוג קבוע זה ארבע שנים. מחלקים בית מפואר ביפו. רכישה שלו.

דגני, דור תשיעי בארץ, עשתה דרך ארוכה מסימטאות ילדותה הצרות בצפת. הסבא היה רב ידוע, אבל הוריה כבר לא היו דתיים. גרו בחלק העתיק של צפת, היכן שהיום שוכנת קריית האמנים.

לא מזמן שבה לצפת, במסגרת חיפוש חומר על משפחתה. היא פגשה קשישים רבים, שלא שכחו עדיין את השערוריה המשפחתית שהתרחשה שם לפני עשרות שנים. סבתה של הדסה, אשה אוהבת תענוגות, שנישאה בגיל 14 ונכנסה מיד להריון, העזה למרוד במוסכמות של החברה הצפתית השמרנית, ולקחה לעצמה מאהב.

כן, זה יהיה הסרט הבא של דגני, שהקימה לצורך הפקת סרטיה חברה בשם „פיגמליון". סרט על המשפחה, שבמרכזו הסבתא העליזה, שילדיה זרקו אותה בטרם עת למוסד, שם נפטרה, כשמשפחתה מתעלמת ממנה לחלוטין. עד היום דגני נוטרת לאמה על יחסה לסבתה.

שתי אחיותיה של הדסה עשו קריירה אקדמית. היא רצתה לעסוק בקולנוע. יחד עם חבר יצאה לניו־יורק, ללמוד קולנוע וטלוויזיה. הם נישאו, אך נפרדו עם שובם לארץ. דגני, גרושה צעירה ונמרצת, החלה אז לחפש את מזלה בעולם הסרטים.

לאחר תקופת חיפושים היא פוגשת באיש המפורסם של הקולנוע בארץ, איציק קול. „נפגשתי בכוכב העגלגל. ישבנו שעתיים והיכרנו, אבל עבודה לא יצאה מזה. הלכתי לעבוד אצל המפיק דידי גולדשטיין, ששכר אותי להיות תחקירנית".

כשהקולו ההפקות של חברת ג.ג. שאותן מנהל בארץ איציק קול, נזכרו בדגני. היא עוזבת את גולדשטיין, ועוברת לג.ג. קול, 56, מצא חן בעיניה. הוא היה אז גרוש טרי מרעייתו נעמי, והיה בקשר עם אופנאית מקומית.

הרומן בין הדסה לאיציק קול נראה בלתי אפשרי, אך מסתבר שאין חוקים. דגני המיניאטורית, צעירה מקול ביותר מעשרים שנה, מעתירה עליו שפע מחמאות. „איציק אדם נהדר, מאהב אדיר, תומך, ועץ מזה הוא שמו. הוא בעל אידיאלי. הבדל הגילים בינינו לא מפריע בכלל. איציק מלא קצב, אין לו רשימות של גיל. כל הזמן הוא יוצר ומייצר לאחרים. תחגה איננה מטרה עבורי, וזה הרי ועוד כלבלי. האחריות בינינו כיום היא אותה אחריות.

„המחשבות על ילדים מתחילות רק עכשיו. לאיציק יש כבר נכדים, אך הוא מבין שזה חייב להיות חלק מהמערכת. הוא אוהב ילדים. הוא מתבגר, וילדים מצעירים כל בית. להגיד שהוא אדם סבלני, לא הייתי אומרת. אבל אחרי ארבע שנים ביחד הוא מבין את הצורך שלי בילדים. בתחילת מערכת היחסים שלנו, הסביבה הקרובה מאוד היתה אוהדת. הסביבה הרחוקה יותר, לא. איש לא אמר לי זאת בגלוי, אבל מאחורי הגב רִיכלו שאני איתו בגלל הקולנוע".

דגני עברה בג.ג. כמפיקה במחלקת הווידיאו. היא הפיקה תשדירי פירסומת, שעשועונים, תוכנית של עופרה חזה. אחר כך עברה ללהק סירטי ילדים, ושימשה עוזרת במאי.

בתום תקופת הסרטת האגרות ב־ג.ג. רצתה להפיק סרט במצלמה נסתרת. פרץ סיכסוך בינה לבין חותי גולן, בתו של מנחם גולן, מנהלת כוח האדם של החברה. קול ניסה לפשר בין השתיים. לבסוף החליטה דגני לעזוב, ולהפיק את הסרט „עבודה בעיניים" בכוחות עצמה.

תחילה היה אמור להשתלב בהפקה רפי גינת, אולם גינת העסוק לא הצליח להתפנות מעיסוקיו בטלוויזיה. בשלב זה החליטו דגני והבמאי יגאל שילון ללכת על הבטלנים.

באחד הקטעים היותר מצחיקים בסרט, מפרסמת חברת „קנון" מודעה, לפיה היא מתכוונת להפיק מערבון באידיש בשם „זיבן וונדרס", שבעת המופלאים. הבטלנים מופיעים כקאובואים, ומשתתפים פוטנציאלים, קורבנות המתיחה, מקבלים לידי טקסטים באידיש.

בקטע משגיב אחר השתמשה הדסה בחברה שלה, שעמדה ללדת. בעלה של החברה המתין סמוך לחדר הלידה. הבטלנים התחפשו לרופאים, תוך תיאום עם הצוות האמיתי, וכל כמה דקות פתחו את דלת חדר הלידה, וצעקו

[redacted]

קטע. בעזרת חברה שעומדת ללדת. הבעל ממתין ליד חדר־הלידה. הבטלנים שהתחפשו לרופאים, יצאו כל כמה דקות, וצעקו לעבר הבעל המתוח: „טננבוים, בן לא סופי... תאומים, לא סופי. האב היה היסטרי, וצוות ההפקה שהסתתר, התגלגל מצחוק

[redacted]

לעבר הבעל המתוח: „טננבוים, שם האב, בן לא סופי... תאומים, לא סופי". מאיר דימו החזיק את האב ההיסטרי בחדר ההמתנה, וצוות ההפקה שהסתתר בחדר סמוך, התגלגל מצחוק.

דגני אופטימית. היא אומרת שהסרטים המצליחים ביותר מבחינת מספר הצופים הבא לצפות בהם, הם אלו של המצלמה הנסתרת.

קושניר, מושון אלבוחר, איגור בוריסוב ודטנר: מערבון בשם „זיבן וונדרס" (שבעת המופלאים). הבטלנים כקאובויים, והמועמדים הנמתחים, מקבלים טקסטים באידיש

דגני וקושניר: „יש רגישות גדולה מאוד בכל נושא הכסף. השקענו 300,000 דולר"

שעשה יהורה ברקן. 700,000 צופים לסרט, כך שהצ'אנס להפסיד לא גדול. היא לא משווה את עצמה לברקן, מורידה בפניו את הכובע. „בעיני יש כאן מתיחות מתוחכמות, לפעמים בנות עשר דקות, שאת מגיעה למצב בו את מודהה עם הרמות, רוצה שהמתיחה תצליח, אך גם שיגלו לקורבן. הבטלנים, בניגוד לברקן הרומיננטי בסרטיו, מותירים את הכוכבות לנמתחים.

אין בסרט קטעים מבויימים, אין ניצבים, ולא נמתחים־מכורים. גם התעללות בקורבנות המתיחה לא תמצאו כאן. בין הקורבנות התמימים אפשר למצוא את מנחם זילברמן, תיקי דיין, דודו דותן, אייל גפן, שייע פיינגבויים, ולבטלנים המותחים הצטרפו יוסי ברק ויאיר ניצני.

מה ההבדל בין מפיק המקבל שכר מן הפרודוקציה, לבין מפיק שחלק מהשקעה היא שלו, ויש לו מחוייבות לשאר המשקיעים. מסבירה הדסה: „יש רגישות גדולה מאוד בכל נושא הכסף. הייתי היסטרית. השקענו 300,000 דולר בסרט, המשקיע הראשי, שלום בלושטיין, קבלן וחבר קבוב שלנו שהאמין בי, עשה עם איציק עיסקה. אנחנו קנינו דירה בפרוייקט „לב אילת" שהוא בנה, והוא השקיע בסרט חלק גדול מהכסף. למשקיע השני הגעתי לאחר שצילמנו וערכנו סרט כבר־המצוות של בנו. הוא היה מרוצה מהתוצאות. המחוייבות לשני האנשים האלה, הכריחה אותי לחשוב על כל פרוטה, לא הסכמתי למרוח שלוש שעות בארוחת צהריים, למשל, בהפסקת קולנועית מאוד של לכובו הרנה, אבל קשה מאוד לכסות אתרינו כיובת כזה".

עדיליון

„רימונים"

על פי ציורו של **נחום גוטמן**

תכשיט יחודי בכמות מוגבלת!

עם מדליה ממלכתית צבעונית בשילוב ליטוגרפיה מקורית ב־25 צבעים

	מחיר מזומן (בש"ח כולל מע"מ)	ב־3 תשלומים*
עדיליון זהב 24 מ"מ "חרוזים" עם מחרוזת שוהם (ONYX)	860.-	3 X 292.-
עדיליון זהב 24 מ"מ "כותרות"	750.-	3 X 255.-
עדיליון זהב 24 מ"מ "גלית"	670.-	3 X 228.-
עדיליון כסף 26 מ"מ "חרוזים" עם מחרוזת המטיט	190.-	3 X 64.50
עדיליון כסף 26 מ"מ "גלית"	145.-	3 X 49.-

*המחיר כולל ריבית תקופתית של 26.6%

מבחר גדול של עדיליונים שונים בזהב החל ב־112 ש"ח ובכסף החל ב־42 ש"ח. להשיג בחנויות החברה: ירושלים - רח' אחד העם 5, טל: 02-668105, תל־אביב - רח' מנדלי 3, טל: 03-227428 ואצל הסוחרים המורשים.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות

נקיון של חול לארץ

שופר־סל והיפרכל

גלנצר
ברק יציב ומיידי למשך כ־6 חודשים, מגן על הריצפה. למרות בעזרת סמרטוט לח טבול במעט גלנצר.

החודש מבצע בשקם ובכל־בו שלום

טרקס
הפתרון האמיתי והיעיל לניקוי קערות ואמבטיות.

טרקס
חומר מיוחד לניקוי אסלת השרותים ללא מגע יד

טובה
קצף יבש – תכשיר־פלא לניקוי, חידוש ורענון שטיחים, וריפוד – כולל ריפוד במכוניות.

פרסום

להשיג:
● כל־בו שלום ● שקם ● המשביר לצרכן ● רב־מכר ● המשביר המרכזי ● סופרמרקט הרצליה ● צרכן חיפה ● רשתות היפר־שוק תנובה ● ובחנויות המובחרות ●

הפצה: נשר מברשות בע"מ
טלפונים: 03-831094, 03-824057, 03-825286.

ממראה זרוק של „טי" חושף טרעפת, והדפסי ספורטאים בהשראת האולימפיאדה, ועד לסגנון הדור של חולצת פולו ומכנסי ברמודה. כל אחד וסגנון הקיץ שלו ● „סגנון הוא ביטוי לזהות אישית, נקיטת עמדה כלפי העולם. לוקח זמן לפתח אותו", כותב האופנאי ג'פרי בין, במדריך טיפוח לגבר, היוצא לאור השבוע

גבר משוחרר

■ **נורית בת־יער**

כשמתנערים מהחורף, משתחררים מקשר העניבה, מתפרקים מהאריזה המתוייטת – מגיעה שעתם היפה של בגדי הנופש. מכנסיים קצרים, חולצה אוורירית, והקיץ שלך.

הקיץ כן. אבל מה עם הסגנון? גם הבגדים הקלילים משדרים על גלים שונים על אף המכנה הספורטיבי המשותף להם. במכנסי ברמודה עם שרוך מושחל במותן וחולצת „טי" ללא שרוולים אתה זרוק. בחולצת פולו וברמודה עם קפלונים ופסי גיר אתה כמעט גטסבי הגדול.

לטיפוס האתלטי עוצבו מכנסוני אופניים בצמדים מסריג, וחולצה שחושפת טרעפת, עם וללא ציורי שחיינים ורצים בהשראת האולימפיארה. לעומת זאת, לפלייבוי מחכות בחנויות מכנסי 3/4 ולבעל היאכטה תלבושת בסיגנון מדי הצי.

סגנון. מה זה בעצם? בהקדמה לספרו של ג'יימס וגנוורד, „סגנון אישי" כותב האופנאי האמריקני ג'פרי בין: „סיגנון הוא ביטוי לזהות עצמית...לוקח זמן לפתח אותו... ההבדל בין אופנה לסיגנון הוא: אופנה היא מה שאתה קונה, סיגנון הוא איך שאתה לובש זאת. אופנה משתנה, סיגנון שורד לאורך שנים".

ומוסיף על כך מחבר הספר, ג'יימס וגנוורד: „להיות בעל סיגנון פירושו להרגיש נוח עם עצמך. לנקוט עמדה כלפי העולם. לדעת מהן נקודות החוזק והתורפה שלך ולהדגיש ולהצניע אותן בהתאם".

על אף השם „סגנון אישי", מעבר להקרמה ולפרק קצר אחד בנושא זה, הספר אינו נכנס לרזי התאמת הבגדים לאישיות, למבנה הגוף או למקצוע. לעומת זאת הוא מספק מידע בכל מה שנוגע לטיפוח עור ושיער הגבר, היגיינה אישית, אכילה נכונה והתעמלות, קיפול בגדים לצורך אריזתם במזוודה, טיסות עסקיות, ונימוסי אירוח במסעדה ובבית.

הפרק שדן בנושא המלתחה מונה ומפרט את סוגי הבגדים והאריגים, ומדריך את הקורא כיצד להסיר כתמים, לגהץ, לקפל ממחטה שמבצבצת מכיס המיקטורן ולענוב עניבה. בגירסתו העברית יכלול הספר, היוצא לאור השבוע, (בהוצאת „נוצה וקסת") הקרמה מאת עודד גרא ושינויים האמורים להתאימו למציאות הישראלית.

מכנסי כותנה לבנים – תמיד מתאים בקיץ. על ה„טי" – שחיינים. („טון סור טון", צילום: מירי דווידוביץ)

ג'ינס עם קיפלונים. כותונת בצהוב. („גולף", צילום: אבי גנור)

צווארון מתכפתר בסיגנון האוניברסיטאות האמריקניות. פסים בטורקיז ובסגול. („מנהאטן", צילום: מנחם עוז)

„טי" שחורה ללא שרוולים, הדמויות על החולצה – אנשים עובדים. מכנסי ברמודה לבנים. („דינמיק", צילום: מירי דווידוביץ)

לשעות הפנאי והנופש: מכנסוני אופניים מסריג שחור, טרעפת חשופה. („טאבי ליין", צילום: אוציק שוקר)

בתמונות השער: חולצת פולו עם צווארון לבן. פסים במראה קלאסי איכותי בברמודה. („גולף", צילום: אבי גנור)

ביטוח פרסום בשוק הדירות

ארבע מספיק

מיבצע "הימים הבטוחים"

כמה מודעות אתה צריך לפרסם כדי למכור דירה!

הנסיון הראה שרק לעיתים רחוקות מאד, נזקק המפרסם בלוח הכללי של ידיעות אחרונות ליותר מאשר 4 מודעות, לביצוע מוצלח של עיסקה. ואין זה פלא, הלוח הכללי הוא היחיד המגיע לשלושה מכל ארבעה קוראים בישראל.

וזה אומר - **מודעתך מגיעה בכל פעם ליותר מ-2 מיליון קוראים!**

עם עוצמה כזו של חשיפה, אתה מקבל הצעות רבות יותר וגם משיג את המחיר הטוב ביותר עבור הנכס שלך.

עכשיו אתה יכול לשלם פחות במבצע "הימים הבטוחים"

תמורת תוספת של 19.50 שקל בלבד, תוכל לפרסם את מודעתך 4 פעמים בימי שישי שהם הימים הבטוחים ביותר לביצוע עיסקה. תוכל כמובן לבחור בימים אחרים, לפי נוחותך, והכל תוך תקופה של חודשיים.

*** במסגרת ביטוח הפרסום תוכל לבחור גם בחבילה של 8 מודעות לחודשיים.**

הלוח הכללי ידיעות אחרונות

הטלפון לא מפסיק לצלצל

לפרטים והזמנת מודעות פנה אל סוכנויות הפרסום או אל משרדי הלוח הכללי טל: 03-261211

מפעלי ידיעות אחרונות מחלקת הספרים

לחג ובכל עת לך, לבני ביתך ולידידיך

ספרי תנ"ך

תנ"ך עם ביאור בפורמט 10x15	13.00
תנ"ך בפורמט 15x22 עם ביאור (2 כרכים)	18.50

ספרי קודש

חומש עם סידור נוסח ספרד	12.00
ספר זוהר תורה (3 כרכים)	70.00
הגדה של פסח – א.מ. ליליאן, אורי סלע	17.00

ערכי יהדות

היסטוריה של א"י (10 כרכים) (ב־6 תשלומים)	276.00
התלמוד לכל – הרב עדין שטיינזלץ	14.00
שלום לבוא שבת – הרב מנחם הכהן/ב. דון יחיא	14.30
שערי תפילה – שמחה רז	12.00
במעגלי החיים – הרב מצגר/ג. לנגנטל (2 כרכים)	59.00

ספרי עזר

האנציקלופדיה של התנ"ך (4 כרכים) (ב־6 תשלומים)	184.00
אטלס המאה ה־20 – ידיעות אחרונות	82.00
מילון תלמודי – ב. קרוא (2 כרכים)	32.50
ערבית מדוברת א"י – א. חכים	13.00

ארץ ישראל ועם ישראל, ביאוגרפיות, אקטואליה וקריאה

אבי, בתו – יעל דיין	21.00
אויב בארץ מובטחת – סאנה חאסן	28.00
בוים בצל אבותם – יוסי ביילין	13.00
בקרקעית – רחל בת צבי	28.00
בשם כל בני ביתי – מרטין גריי	14.00
הדיפלומטיה החדשה – אבא אבן	23.00
הוא והיא במשטר הסובייטי – מארק פופובסקי	25.00
הואלס האחרון בוינה – ג'. קלייר	24.00
היום תפרוץ מלחמה – איתן הבר	30.00
הלנצח תאכל חרב – משה דיין	18.80
המעמד – איתן לבני	33.00
המשולש הא"י – ניקולס בטל	10.70
הקרב על השלום – עזר וייצמן	18.80
הרובע היהודי בעיר העתיקה ירושלים – מרדכי נאור	98.00
הרצון לחיים – ג' פוליפס	23.00
חסד השטן – א. מושקוביץ	18.00
טופל – חיים טופול	16.60
טיפות מן הים – ד"ר הרצל רוזנבלום	28.00
ירושלים דיוקנה של עיר בתמורה – איל און/דרור ורמן	24.00
כאש בעצמותיו – אהרן בן אליעזר חייו – ארנולד שרמן	28.00
כדור שלג – שמעון שיפר	14.00
כל הזמן אשתו – לאה רבין	24.00
בן אדוני ראש הממשלה – ג'ונתן לין הקדמה אבא אבן	28.00

להבין את בן־גוריון – מאיר בראלי	20.00
לחיות עם התנ"ך – משה דיין	20.00
ללכת שבי – אהרן ועמליה ברנע	22.00
לך עם האנשים – שמעון פרס	16.00
מבצע יוסל'ה – איסר הראל	16.00
מי נתן את ההוראה – חגי אשד	14.00
מלחמת יום הדין – חיים הרצוג	14.70
מלחמות התנ"ך – ח. הרצוג/מ. גיחון	18.80
ממשלה במלחמה – אריה נאור	20.00
משפחת הפלמ"ח – ח. גורי ח. חפר	18.80
עיניים לכלא – מיכאל צור	14.00
על החוף שמנגד – מבחר ספורים מצריים	9.50
על שתי גדות הסואץ – א. אדן	13.00
עם כלביא יקום – חיים הרצוג	22.80
קשר הזהב – מיכאל בר זוהר	17.00
רות קדים – שלמה הלל	30.00
ריגול סובייטי – איסר הראל	28.00
רצח נאפוליון – בן וידר	20.00
שותפות עוינות – יוסי מלמן	22.00
שיחות – ישעיהו בן־פורת	14.00
שצ'רנסקי – מרטין גילברט	21.00
תזמורת על תנאי – פאניה פנלון	10.50
תיבת פנדורה – מיכאל בר זוהר	10.50
תמוז בלהבות – שלמה נקדימון	26.00

לבית ולמשפחה

אורח כנשים – הילרי מאדוקס	10.70
איך לנקות הכל – עלמה מור	14.00
במידות גדולות	20.00
בעיות שינה של התינוק – ד"ר דנו וולף	18.00
בריאות האשה – ד"ר ס. ויידל	9.50
דיאטת האורז – ג'ודי מוסקוביץ	20.00
הלידה – ד"ר מ. לנצט	9.50
הרפואה הטבעית שלי – ריקה זראי	26.00
התרופות ואתה – פרופ' י. שיינפלד	14.00
מדריך לאשה בהריון – ק. ראונר	9.50
מחלת הסרטן – מידע חשוב לכל – פרופ' י. שיינפלד	10.50
מחלות מפרקים – פרופ' י. שיינפלד	11.50
מיחושי כיב – ד"ר מ. אייזנברג	10.50
מלאכת יד – בתיה עוזיאל (12 כרכים)	125.00
משפחה במשפט א' – עו"ד ב. דון־יחיא	20.00
משפחה במשפט ב' – עו"ד ב. דון־יחיא	22.00
ספר הפאסטה – בת אילון	16.00
רפואת ילדים בשבילכם – ד"ר ד. וולף	23.00

המהפכה האלקטרונית

כיצד פועל המחשב, רדיו ומכ"ם
לייזרים, מחשבים ביתיים
מחשבים בפעולה, לוויינים ומחשבים
טלוויזיה ווידאו, רובוטים ומחשבים — כל ספר 11.50

ספרי ילדים ונוער

גם גדולים היו קטנים – שלמה טואי	20.00
מחשב אישי (תלת מימדי)	35.00
כיצד החלו דברים, בעלי חיים כל ספר	10.50
אדם הקדמון, פירמידות ופרעונים, תרבויות קדומות – כ"א	8.00
האנצ' של גוף האדם – עריכה רפואית פרופ' י. שיינפלד (10 כר') וב־6 תשלומים)	150.00

ספרית קרן ד'אש

ירמי
בקרקס, ביקור בעיר, יום הולדת,
המטוריה שלי, הסוכה שלי, ריצה בגן — כל ספר (מבצע) 5.00

בארץ אי שם

החפצים של מר חרקים, עושה הימים,
מקטרנן השמים, קוסם החלומות — כל ספר (מבצע) 11.00

אגדות מרחבי תבל

בובת הקסם, המפלצת מלוך־נס,
הנסיך הזאב, הקרקס – כ"א 10.00

ספרי פזמונים

כל השירים – נעמי שמר	13.50
נעמי שמר – הספר השני	13.50
נעמי שמר – ספר גימל	13.50
ספר הפזמונים של חיים חפר	23.80
שירי ססה ארגוב – השירים עם התווים	16.20
שירי ססה ארגוב – התווים לפסנתר	16.20
את מה שרציתי – ססה ארגוב	26.00
ללכת שבי אחריך – משירי נורית הירש	23.80
בקצב חסידי – בעריכת מנשה לב־רן	11.50
תאפלה של שירים – בעריכת יגאל חרד	11.50
מיטב מצעד המרגנית בעריכת עמליה רוזן	11.50
דבר אלי בשירים + תווים, מלים ותמונות	8.00
הבה נשירה – תווים, מלים ותמונות	8.00
סימן שאתה צעיר – תווים, מלים ותמונות	8.00
עוד חוזר הניגון – נחום היימן	16.00

להשיג בחנויות הספרים ובעזרת הספח:

לכב' **ידיעות אחרונות** ת"ד 37744 תל־אביב 61376
נא לשלוח אלי את הספרים דלהלן:

שם הספר	המחיר	שם הספר	המחיר

לוטה בזה המחאה/המחאות דואר בסך .... ש"ח
שם פרטי .... שם משפחה ....
כתובת .... מיקוד .... טלפון ....

דניאלה יקרה

תרומה מליץ

אני מבקש ממך להשיג לי את הכתובת של אליזבט טיילור, או של נדבן אחר שיעזור לי. נקלעתי למצב כספי קשה, אין לי דרך לצאת ממנו.

יעקב

אין לי הכתובת של אליזבט טיילור, וגם לא כתובות של נדבנים אחרים. אני גם מציעה לך לא לטרוח בעניין זה, כי ברור לי שאנשים כאלה מקבלים 1000 מכתבים ביום מאנשים שמבקשים כסף. יש בעולם הרבה יותר אנשים בלי כסף, מאשר אליזבט טיילורים. תנסה דרך אחרת.

הורים בחובות

להורי יש עסק שלא הולך טוב, הם נכנסו לחובות. הבעיה שלנו היא, שאת כל העצבים שלהם הם מוציאים עלינו, הילדים, בבית. אולי תעזרי לי.

העכואית

אני מבינה לדבריך ויש צרות. הם עוברים קשה, ואין להם כסף ויש להם חובות, והם דואגים לכם ומרגישים נורא. בגלל כל הדברים האלה, הם עצבניים וחסרי סבלנות ומתפרצים עליכם. תנסו להבין אותם, ואם אפשר - גם לעזור. למשל לסדר את הבית, להתעניין במה שנעשה בעסק, לדבר איתם ולשכנע אותם שדברים בסוף מסתדרים. זו שעה, שילדים צריכים לתת תמיכה להורים שלהם, ולא לכעוס אם הם עצבניים. תנסו להיות ילדים טובים, במיוחד עכשיו, ואני בטוחה שההורים יעריכו את זה ויהיו עצבנים פחות.

רוצה להיות דיילת

אני בת 20, בעלת הופעה נאה, אחרי שירות צבאי. חלומי להיות דיילת אוויר. שאלתי, מה הנתונים הדרושים, למי צריך לפנות, והאם נכון שבלי פרוטקציה אי אפשר להתקבל.

עדי מירושלים

הנתונים הדרושים הם גיל צעיר, הופעה נאה, נימוסים טובים ושפה אחת או שתיים מלבד עברית. אפשר לטלפן לחברת אל־על בנמל התעופה בן־גוריון, ולשאול מתי נפתח שוב קורס. הם ישלחו לך טופס, את תמלאי אותו ותשלחי אליהם, ואם תתאימי, יזמינו אותך לפגישה. בקשר לפרוטקציה, אני לא יודעת בדיוק, אבל זה בטח לא מזיק. אם אין לך שום פרוטקציה, תגידי שאני הפניתי אותך - אני עבדתי באל־על, ואולי הם זוכרים אותי לטובה. את יכולה לנסות גם בחברת „ארקיע".

הביס האחרון

אני „מתה" על פלאפל. אבל תמיד כשאני קונה מנה, שמים בתוך הפיתה את כדורי הפלאפל ועל זה את הסלט. כך שהביסים האחרונים דווקא יבשים לגמרי. מה לעשות?

החיילת

תדעי לך שאני „מתה" עליך. בדיוק בשביל אנשים כמוך ייצרו אותי. אני גם יודעת שרק את תאמיני לי, שגם לי היתה בעיה כזאת עם הפלאפל. אז תשמעי איך פתרתי אותה. בכל פעם שקניתי מנה פלאפל, אמרתי למוכר שהוא ימרח לי בבקשה טחינה על כל הפיתה, אחר כך תשים טיפת סלט, על זה את הפלאפל ועל זה שוב קצת סלט. אז נכון שהמוכר חושב שאני נודניקית, אבל אני נהנית מהביסים. בתיאבון לך!

עולה המון

פניו של בני מלאים בפצעי בגרות. הבן דורש בכל תוקף ללכת לקוסמטיקאית, אבל אני לא בטוחה שזה יעזור, ולעומת זאת אני בטוחה שזה עולה המון כסף.

אמא מרמת השרון

זה לא נראה לי מסוג הדברים שעליו חוסכים כסף. אבל אולי בכל זאת תלכו קודם לרופא עור טוב (קופת חולים לא עולה כסף). תחשבי, אם את לא היית מוציאה כסף בשביל פצעים, אולי פתאום הפנים שלך היו מתמלאים פצעים.

התכשיט של היריד

מי שלא התבלבל בין שפע האירועים שמציע יריד „אשה 88", שנפתח אתמול, יוכל לגלות שם את תצוגת התכשיטים של אור שחר. אור מתמחה בעיצוב תכשיטים מעור, בטכניקה מיוחדת, על טהרת עבודת היד. היא מציגה את עבודותיה בשלושת ימי היריד, שיימשך עד מחר, ה־24.3, בגני התערוכה, תל־אביב.

עוד ביריד: תצוגות אופנה, איפור מקצועי ובכלל, מפגש של קצינות בכירות בצה"ל עם נערות העומדות לפני גיוס, קוסמטיקה טבעית, מחול. תתקיימנה גם סדנאות בנושאי בריאות, בישול, עיצוב חלונות ראווה, סידור פרחים ועוד.

■ **דרורה שביט**

כאפיות בניו־יורק

הם לא בדיוק יודעים איך לבטא את זה, הם גם לא לגמרי מסתדרים עם כל המשמעויות הפוליטיות, אבל בחוף המזרחי של ארצות־הברית הכאפיות הן להיט: על הצוואר, על הכתפיים ואפילו על הראש. הרחוב האמריקני עוטה כאפיות, ובלילה הוא רואה אותן בטלוויזיה, בחדשות מן הגדה המערבית. האגודה לזכויות הפלסטינים בשיקאגו ניסתה לתפוס טרמפ על התופעה, אבל, במשאל החוג זריז עלה, כי רק שלושה מכל עשרה שלבשו כאפיות, עשו כך מטעמים פוליטיים.

הכאפיות הגיעו לארה"ב דרך אירופה. ניתן להשיגן בצבעי כחול, שחור, ירוק, אדום וסגול־לבן. יש משהו מגור, אירוני מעט, במראה הרחוב האמריקני השמן והשבע, העוטה כאפיה, אם אתה חושב במקביל על לובשי הכאפיות בגדה המערבית.

עניינית מבוסטון: „אין לי שום עניין פוליטי, המראה האתני משוט באופנה".

מרדכי לוי, מהליגה להגנה יהודית, ניו־יורק: „יש כבר כל כך הרבה כאפיות, עד שזה נראה כמו עוד סתם צעיף".

צעיר בן 19, מברוקלין: „קניתי את הצעיף לפני כמה חודשים, ומאז אני לובש אותו מדי יום. איך, אמרת, קוראים לזה?"

■ **שירות „טיים"**

קערת הגשה לתותים. ברשימת הלקוחות: פול מקארטני ודאסטין הופמן

יש לנו „פינה"

אלדר רייך, קיבוצניק לשעבר, ויגאל קולטון, שלמד משחק בסטודיו של ניסן נתיב, ניהלו כעשר שנים חנות פרחים משגשגת, „הדס", בדיזנגוף סנטר בתל־אביב. לא מכבר, החליטו להביא לישראל את „קאזה פינה", רשת המונה 15 חנויות באנגליה, אירלנד וסקוטלנד, ומייצגת מפעלים קטנים ובתי יוצר משפחתיים מצפון־איטליה, עם מסורת בייצור כלי־חרס וחימר מהמאה ה־17. כלים אלה מיוצרים בטכניקות העוברות מאב לבנו, ורוב תהליכי הייצור נעשים עד היום בעבודת־יד.

„קאזה פינה" החלה לפני כ־15 שנה כחנות קטנה, והצלחתה הביאה לפתיחת חנויות נוספות, ולמחזור שנתי של כ־10 מיליון דולאר! עם לקוחותיה הקבועים נמנים שמות ידועים כדאסטין הופמן, הדוכסית מבדפורד, פול מקארטני, הנסיכה דיאנה ולהקת דוראן־דוראן.

מחירי המוצרים ב„קאזה פינה" הישראלית (דיזנגוף סנטר, תל־אביב) ינועו בין 20 ש"ח לקערית הגשה לתותים, מעוטרת בתותים כמו־אמיתיים בעבודת־יד, ועד ל־550 ש"ח לקערת־ענק המיועדת להכיל עציץ גדול מימדים.

■ רות יולס

הדרך היפה ביותר להגן על העץ היא

ב-קסילדקור

XYLADECOR200 צבע מגן עץ

ו-קסילמון

XYLAMON

צבע יסוד לכל שיטות הצביעה

קסילדקור וקסילמון הטובים בעולם להגנה על כל סוגי העץ ומיועדים לשימוש קירות עץ בחוץ ובפנים הבית, תקרות עץ, חלונות, משקופים, דלתות, מדפים, רהיטי גן וכמובן בתים, וילות וקוטג'ים הבנויים מעץ.

SOLVAY

צבעי קסילדקור במבחר של 10 גוונים מעניקים לעץ הגנה מושלמת מפני תולעים וריקבון, דוחים מים ורטיבות ומבליטים את יופי העץ. כמו כן חודר הצבע עמוק לתוך העץ ואינו מתקלף ולכן ניתן בנקל לחדש את הצבע ללא צורך בקירצוף הצביעה הקודמת.

קסילמון הינו תכשיר יסוד לחיסון ושימור עץ בפני פיטריות ריקבון וחרקים.

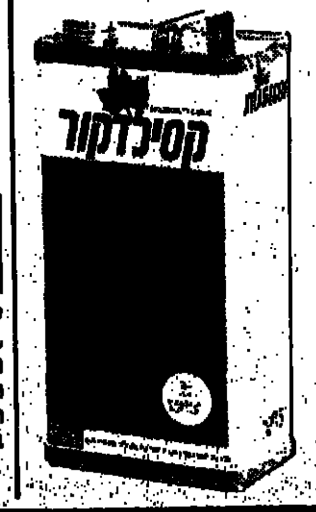

קסילדקור וקסילמון נבחנו ואושרו מכון התקנים לבניה בגרמניה המערבית.

להשיג: כל בו שלום מחלקת „עשה זאת בעצמך", המשביר המרכזי, המשביר לצרכן, תיפרשוק של תנובה ובחנויות המובחרות לצבעים וחומרי בניה, ברחבי הארץ.

הפצה ארצית: נעור מברשות

טל' 03-824057, 03-831094, 03-825286

אסם

לרשותך השנה שפע של מוצרי אסם

כשרים לפסח

גם לאלה שאינם אוכלים קטניות ללא חשש טבל ערלה ושביעית

מרקים בטעם ביתי "דליה נבון"

- מרק עוף זך (נמס בקוביות)
- מרק בשר (בקר)
- מרק עוף זך
- מרק ירקות
- מרק פטריות
- מרק עדיף טעם עוף (פרווה)
- מרק עוף עם נטופי ביצים
- מרק פטריות אירופי
- מרק ירקות כפרי
- מרק תפו"א עם ירקות
- אינסטנט פודינג וניל ושוקולד
- ג'לי בזק בטעמים: פטל, תות־שדה, תפוז
- אבקת רוטב צלי
- לביבות תפו"א (לטקס)

כשר לפסח בהשגחת משה יהודא לייב לנדא אב"ד דבני ברק

כל המוצרים הנ"ל בהשגחת הרב משה י.ל. לנדא, אב"ד דבני ברק.

שוקומן בטעם שוקולד

כשר לפסח (פרווה) עם סימון מיוחד על גבי המכסה. כשר לפסח תשמ"ח בהשגחת הרב הדר, רבנית לוד.

כשר לפסח (פרווה) עם סימון מיוחד על גבי האריזה: בהשגחת הרב יצחק מאיר חרל"פ, ישראל

- מיונז אמיתי בטעם ביתי
- חומץ בן־יין
- קטשופ בבקבוק זכוכית ובבקבוק לחיץ העומד על הראש

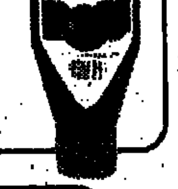

כשר לפסח פרווה גם ללא אוכלי קטניות ללא חשש טבל ערלה ושביעית

- תרכיזים להכנת משקאות קלים מסידרת (פטל, תפוז, לימון, מנדרינות, אננס, תפוזי־עץ)
- מיץ לימון משומר

שתו אסם

עם סימון מיוחד על גבי התוית: בהשגחת הרב יצחק מאיר חרל"פ, ישראל

כשר לפסח לאוכלי קטניות ללא חשש טבל ערלה ושביעית

- קומיקס חטיפים בטעמי פירות
- במבה

למהדרין לאוכלי קטניות — כשר לפסח — בהשגחת הרב יצחק מאיר חרל"פ

כשר לפסח (פרווה) למהדרין לאוכלי קטניות עם סימון מיוחד על גבי האריזה ↑ בהשגחת הרב יצחק מאיר חרל"פ, ישראל

פרסום רלי"ש

מועדים לשמחה אסם

לחישה רועמת

מה לוחש כלב הים לשכנו, שנראה משועמם במקצת! אולי הוא סיפר לו בדיחה מיושנת. השניים צולמו באיים הדרומיים של האוקינוס האטלנטי, ברגע אביבי של מנוחה.

פגישה, חצי פגישה

פשוט תהיי את, אמרו לי, מה יש לך להתרגש. נכון. באמת מה יש לי להתרגש. מה יותר פשוט מלהיות אני. זה שהטלפון הקודם הסביר לי, שהפגישה הזאת היא מה שנקרא פגישת חיי, ומאוד מאוד כדאי שארשים את האישיות עם הקבלות שתשב מולי. ניחא. זה שהזהירו אותי שזו פגישה חד־פעמית, וכל עתידי תלוי בפגישה הזאת, ועתידי הוא חיי – כסף קטן. העיקר להיות אני.

טוב אז מי אני. זאת אומרת, מי אני אמורה להיות בעיני זאת שאני עומדת להיפגש איתה. מה הכי ירשים אותה. זאת אומרת מה ללבוש. צעד אחר קדימה, סיכום ביניים, איזה בגד ישקף הכי נכון את מי שאני מתכוונת להיות בעיניה.

בחורה מסודרת ושקטה – בג' עם חצאית. אבל אז היא עוד מסוגלת לחשוב שאין לי אופי. לא טוב. קמצוץ כוהמיות בכלל לא יזיק. או הכל שחור. לא בא בחשבון. דרמטי מדי. וגם השחור

אולי כדאי ללכת עם עקבים? בטח הרגל תתעקם לי בדיוק ברקה הלא נכונה, וחוץ מזה אין לי.

אולי כדאי להסתפר. הסתפרתי. אני לא יוצאת מהבית ככה.

כובע היה עוזר.

אני נראית מפלצת. אז מה אם אני נראית מפלצת. זו לא תחרות מלכת היופי. מה שקובע זה מה שאני.

אמאאאא! עוד פעם אני.

מי אני, מה אני, ברברה. הרי אני משתנה, וגם עם כל אחד אני אחרת. משהו בתירכובת בין מי שעומד מולי, עם חלק שבי, מוציא אני אחר. להגיד לי 'תהיי את', זה כמו להגיד לי 'בשום אופן אל תחשבי על שני פילים ירוקים אוכלים גמבה'.

מה פתאום פילים אוכלים גמבה.

אני לא היסטרית. מה פתאום אני היסטרית. אז מה אם נתקלתי שלוש פעמים עם הרגל שלי ברגל של השולחן, הכנסתי את המלחיה למקרר, ואת הכלב לארון כביסה.

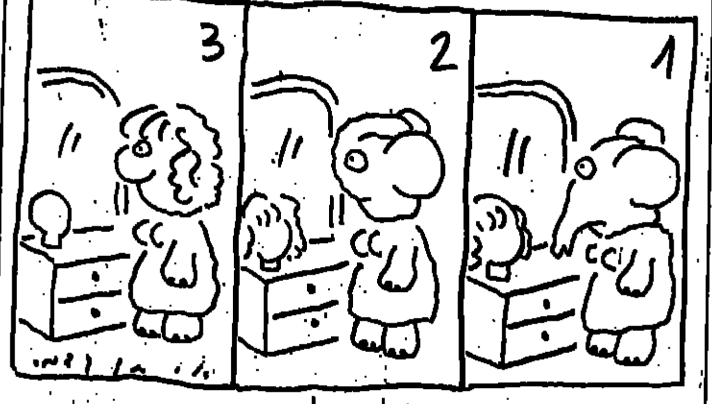

בכביסה. מלמלות וסלסלות, רכה מדי. האדומה, סקסית מדי. היא תשנא אותי. באמת מה יהיה אם היא תשנא אותי ממבט ראשון. זה קורה, לאז תלבושת של בן, עם מגפי בוקרים, קשוחה מדי. בכלל, כל דבר שהוא מדי, לא טוב, תמיד מעיד על ההיפך.

אולי קודם כדאי לברוק את הארון, לדעת מראש מה אין. בדקתי. אין. גם בארון של שתי חברות, אין. אף פעם אני לא קונה לי כלום. גם בחנויות אין.

מה אני צריכה להשתגע. סך הכל פגישה. מה שיש זה מה שיש.

זה לא אומר כלום. קורה. זה שיצאתי בבוקר לעבודה עם הכותונת ונעלי הבית; והרווה, שראה אותי דוהרת, ניסה בכל הכוח להכניס את הדואר לאינטרקום. גם זה לא אומר; אבל כשחזרתי לעצמי במשך שעה שלמה (כל הזמן היה תפוס, זה התחיל לעורר חשדות.

את היסטרית, אמרתי לעצמי בשקט, והדלקתי סיגריה מהצד של הפילטר.

הכל מהתחלה.

■ עמית רייכר

קרול דקר: חלומות שצריכים להישאר חלומות

שיחות מלוכלכות

הרעיון לשיר „חרסינה בירך", הצועד כיום בהצלחה במצעדי הפיזמונים, בא מ„פרנקנשטיין" בגירסתו המקורית: ספרה של הסופרת האנגליה (מאה ה־19) מרי שלי. „כששומעים את המילה פרנקנשטיין, חושבים מיד על סיפורי אימה, אבל האמת היא, שזהו סיפור עצוב על איש שרצה להגשים את המנטזיה שלו – ליצור בעצמו חיי אדם", מספרת קרול דקר, סולנית להקת „ט'פאו", שתקליטה „חרסינה בירך" יוצא בקרוב בהדפסה מקומית. שיר נוסף מתוכו, „ולנטיין", שוהה אף הוא במצעדים.

„כשקראתי את הספר, הבנתי שיש חלומות ופנטזיות שצריכים להישאר כמחשבות בלבד, כי אם ננסה להגשימם, נהרוס אותם. זה כמו ספל חרסינה סיני דקיק, שכאשר מביטים בו מול האור, אפשר לראות דרכו, אבל אם אוחזים בו חזק מדי, הוא עלול להתנפץ לרסיסים, כמו רוב החלומות שלנו".

וכך, מאחורי כל שיר בתקליט יש סיפור. השיר „שיחות מין" („סקס־טוק") התחיל משיחת טלפון פורנוגראפית שאליה נקלעה קרול המקרה. עמיתה ללהקה חייג מספר טלפון ונתן לה להאזין. מעבר לקו היה קול רך, עמוק וסקסי של גבר, שגרר אותה לשיחה ארוטית. קרול לא ידעה שזהו מספר טלפון מיוחד, שנועד ל„שיחות כחולות חמות", לדבריה. „אותו גבר סיפר לי שהוא מהנדס במקצועו, ושעשה הסבה לעיסוקו הנוכחי, מחוסר סיפוק. מכאן בא הרעיון לשיר".

■ עמית לוינסון

מלתחה של בשמים

האם בחירת בושם נעשית על פי צו האופנה, או שבחירת בושם מעידה על אופי? פסיכולוגים אנגלים טוענים, שבחירת בושם ההנאה מריחו, קשורים ישירות לחוויות מהעבר, לתשוקות נסתרות ולאופי האשה. „כדאי לאשה להתאים לעצמה מלתחה של בשמים, שיתאימו ללבוש ולזמן, אחרים לבוקר ושונים לערב. העיקר, שיבטאו את מה שהיא מנסה לשדר: בישנות, התקפנות, מיניות, שאפתנות או ביישנות", כך אומרת רחל בלאנד, פסיכולוגית.

הנה כמה מממצאיה: אשה שמשתמשת ב„סינבאר" של אסתי לאודר, או „שאמילאר" של גרלין, היא אשה בעלת ביטחון־עצמי, מפתה, חמה ושותה ליורידה, מתאימים לה ניחוחות אקזוטיים.

השאפתנית, בעלת הקריירה הקרייריסטית, שעובדת קשה לבנות לעצמה מעמד, צריכה לבחור בבשמים בעלי ניחוח קלאסי, שמרנים, כדי למתן את הופעתה האישית: „שאוליי [...]" של ז'אן פאטו, עם תמציות הפרחים, מתאימים לה במיוחד.

הנועזת והתוקפנית, שפועלת במעורים רבים מבלי לחשוב תחילה, צריכה לבחור בושם כמו „פוזון" של כריסטיאן דיור, או „פירסט" של ואן־קליף. הם מלהיבים ומעוררים, ומתאימים לאופיה.

לטיפוס הסטורטיבי, זו שמעריכה את הקיטבע, מתאים „אליאז'" של אסתי לאודר".

אשה שהופעתה ואישיותה וועקים למרחוק, חייבת להשתמש בבושם שזועק „אני כאן": „קאשארל" של לולו, או „אוסקר דה־לה־רנטה" המתקתק.

ולבסוף, לאשה הרומנטית והרגשנית, שלא מרפת לעולם מאוהבת באהבה, לה יתאים זה „ביוטיפול" של אסתי לאודר, או „קלואה".

■ דבורה נמיר